Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

1921 оной 21-һээ гарана | № 145 (13859) | 1972 оной июниин 22, четверг | Сэн 2 мүнгэн

Ургасаяа һайнаар харууһалая

И АШАДТА ҺАЛНА

оронoй таряашадай ргаса туйлаха хэрэгтэ жэлнүүдтэ хими ехээр болонхой. Илангаяа дээрэ буртаг ногоо хэрэгтэ гербицид хоро хэрэглэгдэнэ. Энэ хозуура сасаха хүдэлол түлэб Улаан-Үдын уудта даалгагданхай.

элдэ Улаан-Үдын авиа 220 мянган гектарта аха зорилготой. Энээнэ тайгаар бэелүүлхын турнууд бүри үбэл байшо бэлдээ. АН-2 түхэод самолёт энэ хүдэлхээр түхеэрэгдээ һэн. самолёдуудта хүдэлхэ тусхай һуралсалда

эхин һара гаража, авиай хабаяа харуулха саг Июниин 3-да Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхоздо Юрий Маякинай хүтэлбэри доро түрүүшын экипаж хоро сасахаяа гараа. 9 үдэрэй туршада эдэнэр 5000 гектарай буртаг ногоо усадхаа гэхэ гү, али үдэр бүхэндэ даабаряа үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Мүн эдэ үдэрнүүдтэ Владимир Сотовой экипаж Кабанскын аймагай совхозуудта хүдэлхэеэ гараа. Бэшүүрэй аймагай Охин-Булагай совхоздо Т. Мукотиновай экипаж энэ хүдэлмэри хэжэ эхилһээр хэдэн хонобо.

Хоринн аймагай ажахынуудта — Борис Балдановай, Мухар-Шэбэрэй аймагта — Шойнхор Раднаевай, Зэдэдэ — Николай Дарицыреновэй экипажнууд буртаг ногоо усадхаха харюусалгатай уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай.

Тэрэшэлэн самолёдоор хоро сасаха хүдэлмэри Сэлэнгын, Улаан-Үдын, Хэжэнгын болон бусад аймагуудай колхоз, совхозуудта урагшатайгаар ябуулагдана. Мүнөө үедэ энэ хүдэлмэридэ 16 самолёт табигдажа, түрүүшын хэдэн арбаад мянган гектар тарилга буртаг ногооһоо сэбэрлэгдээ.

И. ХРАПУНОВ.

АН НАРИЖУУЛАГШАД ОШОРНО

гашадай дундаһаа бэлигн нарижуулагшад, ухаахёогшод олоор урган гарал ерэхэ бүри шэнэ шэнэ лнууд үйлэдбэридэ нэбтэнэ. Барилга-хабсаралгын управлениин мастер С. Ф. оев барилгашадай ажал эхэ хэрэгтэ анхарал ханхүн. Тиимэһээ үнэтэ дууудые үйлэдбэридөө ходо лдэг байна.

эй даадаг участогай баа городой больницын ческа корпус барилсаһан стер С. Ф. Топшиноевой аар агаар сэбэрлэхэ түн проект хубилгагдаһан юм. Барилгань түргэнөөр 1 мянган түхэригэй арьхэгдээ. Штукатурщигуудэлмэри нилээд хүнгэдхэгнэгэ мянган түхэриг ал-

тухайгаа һайса бодомябадаг хүн урлан нарин, ухаалан зохёолгын дуннуудые үйлэдбэридөө нэбэ шадана. Барилга-хабын нэгэдэхи управлениин нүүд А. И. Лобанов, В. А. ияк гэгшэд асфальтын хосалгаха шэнэ оньһон тү зохёоһон байна. Үбэхүйтэндэ асфальтаар хушаха арга олдоо. Шэнэ лгэ хэрэглэһэнэй ашаар, барилгашад жэлдээ 2 мянган түхэриг алмадаг болоо.

Барилга-хабсаралгын 1-хи управлениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд байгша оной нэгэдэхи квартал соо хэдэн дурадхалнуудые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлжэ, бүхыдөө 11 мянган түхэригэй арьбалалта хээ.

Тус управлениин главна инженер Э. О. Алексеев өөрөө эдэбхитэй урлан нарижуулагшадай нэгэн юм. Шэнэ онол арга, оньһон техникэ хэрэглэһэнэйнгээ ашаар барилга-хабсаралгын 1-хи управлениин хүдэлмэришэд һүүлэй үедэ ажалдаа үндэр бүтээсэ туйлана.

Буряадай барилгын управлениин урлан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод жэлэй эхинһээ 38 дурадхал үйлэдбэридөө нэбтэрүүлжэ, 173,5 мянган түхэригэй арьбалалта хээд байна. Барилгашад урлан нарижуулгын дурадхал оруулха шухала хэрэгтэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсана. Эдэнэр шэнэ онол арга хэрэглэһэнэй ашаар түргөөр барилга хэжэ, жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид дүүргэхээр шиидэнхэй.

И. ПАССЕК,
Буряадай барилгын управлениин ВОИР-ой түрүүлэгшэ.

АДРЕСААР...

ын арһанай завод Хяагтын й унинэй предприяти юм. ри 1 860 ондо баригдаһан эй. Совет засагай үедэ заэдхэн байгуулагдаа, үйнь оньһожоруулагдаа. Дүй тэй, саг үргэлжын кадрган гараа.

коллектив СССР-эй байдаһаар 50 жэлэй ойн хүнй социалис мүрысөөндэ рэ дүн харуулна. Таба һаүсэбэй ёһоор 817 мянган эй продукци худалдаха 846 мянганда хүргэбэ. й бүтээсэ дээшэлүүлхэ даалүүлэн дүүргэдэнэ.

дүүнэр Борис, Юрий Двойковтан заводто үнинһөө лаг. Табан жэлэй даабаболзорһоонь урид дүүргэхэ болотоор бэелүүднэ. Хүшэд В. Ф. Рыкова, Никольшаков, Цыбик Ранзанов, нүүд С. И. Посохов, Л. Д. ников болон бусад түрүүажалдаа үнэн сэхээр ханда-

у шаналгын цех заводой бага үйлэдбэри. В. Г. Богй даадаг цехэй багахан колй таба һарын үрэ дүн һайн. Даабариһаа гадуур нтнер сабуу, 4 центнер үгэһэн энэ коллектив хаэлэйнгээ түсэбые болзор урид дүүргэхэ зорилготойжаллажа байнхай.

одой продукциие хэрэглэгон. Москва, Мурманск, н, Ставрополь, Архан-... Тоолохо болоо һаа, хамрээ 60 адресаар продукбүүлагдана.

А. СУРМАЧ.

XXIV ТУСЭБТЭ ЮҺЭДЭХИ

ЭРШЭ · ШАНАР · ДЭЛИСЭ

РЕПОРТАЖ

ҮДЫН ҺААМ ДЭЭРЭ

Хёлго голой эрьедэ зуруу нюгоон бургааһанай захада, мүнсэгэрхэн добо дээрэ һүрэг үнеэд бөөгнэрэн сутларанхай холоһоо харагдана. Энэмнай Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой Хаянай фермынхид үнеэдээ үдэрынь хээрэ һаажа байна гээшэ.

— Бидэ май һарын һүүл багаар үнеэдээ үдэрынь хээрэ һаадаг болонхойбди. Юуб гэхэдэ, халуунда тэдэнние урагша хойшонь туужа, бэлшэхэ сагһаань һамшаангүй хээрэ талада суглуулаад, һааһанай һүүлдэ тэрэ дары дахин адуулганда гаргахада һайн ха юм. Гансал үдэшэнь үхэрнүүдээ байрадань асаржа, эһээһэн талха тарьянай зүйл эдюулдэгбди.—гэжэ тус фермые даагша Содном Доржиевич Ленхоев хөөрэнэ.

Манай эндэ хүрэжэ ерэхэдэ һаалишан Елизавета Цыдыпова дүүрэн хүнэттэй үдхэн һү бедон руу сагаалхиса эюулжэ байба.

— Би энэ фермэдэ эгээл 14 жэл хүдэлнэб. Нёдондо үнеэн бүриһөө 2400 килограмм һү һаажа, фермэ дотороо түрүү һууринуудай нэгые эзэлээ һэм. Мүнөө жэлдэшье тэрэнһээ доошо орохогүй һанаатайб. Үнеэдые бэлшээжэ эхилһэнһээмнай хойшо һүн яһала нэмэжэ байнхай. Би 13 үнеэдһээ үдэрэй 150—160 килограмм һү һаанаб. Саада тээнь үшөө хоёр үнеэдни июнь соо түрэхэ юм. Тиихэдэнь һүн бүришье ехээр нэмэхэ байха,—гэжэ тэрэ һаалишан хөөрэнэ.

Тус фермэдэ хори шахуу жэлдэ хүдэлжэ байһан дүй дүршэл ехэтэй һаалишадай хажууда залуушуул баһал абьяастай һайнаар хүдэлдэг. Залуу һаалишад Догмидма Санжиева, Лидия Тугутова гэгшэд энэ фермэдэ түрүүшынгээ жэл хүдэлжэ байгаашье һаа, баһал һү ехээр һаана, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсана.

Эндэхид зунай бэлшээриин үедэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1150 килограммһаа бага бэшэ һү һаахын түлөө тэмсэнэд.

М. НАМЖИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Тус фермын мал адуулагша Юрий Шагжиев. 2. Һаалишад Е. Цыдыпова, Д. Санжиева.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

П. ЯРОШЕВИЧТЭЙ А. Н. КОСЫГИН УУЛЗАБА

ПОРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Польшын Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевичтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин июниин 20-до Кремль соо уулзаа.

КПСС-эй XXIV съездын ба ПОРП-гэй VI съездын шиидхэбэринүүдэй ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай. Советскэ Союзда ба Польшодо коммунис ба социалис байгуулалтада туйлагдаһан амжалтанууд тухай СССР-эй ба ПНР-эй правительствануудые толгойлогшонор хани халуун нүхэрэй ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн уулзалгын үедэ бэе бэедээ мэдээсэ.

Совет-поляк харилсаа холбоо саашадань хүгжөөхэ ба гүнзэгырүүлхэ асуудалнуудаар һанамжануудаа мэдэлсээ.

Совет-поляк али бүхы талын харилсаа холбоо саг үргэлжэ үргэдхэн гүнзэгырүүлгэ Советскэ Союзай ба Польшын Арадай Республикын, бүхы социалис гүрэнүүдэй аша туһада хүсэдөөр тааралдана. бэе бэедээ хүсэдөөр этигэлсэлгэдэ бүхы гол шухала асуудалнуудаар нэгэн адли һанамжатай байлгада үндэһэлэн, аха дүүгэй хани барисаа саашадань гүнзэгырүүлгэдэ туһална гэжэ тэмдэглэгдээ.

Һанамжануудаа мэдэлсэлгэрээ, уулзалгын үедэ туйлагдаһан үрэ дүнгүүдээр һаналаа хананги байһанаа А. Н. Косыгин ба П. Ярошевич элирхэйлээ.

***

Мүн лэ энэ үдэр А. Н. Косыгин сайлалга эмхидхэжэ, П. Ярошевичые хүндэлөө.

Нүхэд Д. С. Полянский, П. Е. Шелест, бусад тусхай тушаалта хүнүүд совет талаһаа сайлалга дээрэ байлсаа.

Сайлалгын үедэ А. Н. Косыгин П. Ярошевич хоёр хани халуун үгэнүүдые хэлэжэ, духаряа үргөө.

***

Хани ёһоор юрын хэрэгээр Москва ерэһэн ПОРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Польшын Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич июниин 20-до түрэл ороноо бусаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. К. Байбаков, бусад тусхай тушаалта хүнүүд ПНР-эй ба СССР-эй түрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэһээ хүндэтэ айлшаниие мордохуулаа. (ТАСС).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

«ЗНАНИЕ» ГЭЖЭ БҮХЭСОЮЗНА БҮЛГЭМЫЕ ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР ШАГНАХА ТУХАЙ

Политическэ ба научна эрдэм ухаае олоной дунда ойлгуулгада ехэ габьяатай байһан айнь, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар эдэбхитэй хүдэлмэри ябуулһанайнь түлөө **«Знание»** гэжэ **бүхэсоюзна бүлгэмые Ленинэй орденоор** шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1972 оной июниин 19.

ПАРТИИН, АРАДАЙ ХЭРЭГТЭ АЛБА ХЭХЭ

„Знание" гэжэ бүхэсоюзна бүлгэмэй VI съезд

Олониитын дунда политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ, коммунис үзэл сурталда, Ленинэй агууехэ хэрэгтэ хизаарлашагүй үнэн сэхэ байдагаар, коммунис ёһо заншалнуудай, совет патриотизмын ба пролетарска интернационализмын нангин гол ёһонуудые мэдэрдэгээр совет хүнүүдые хүмүүжүүлгэдэнь партида туһалха гээшэ «Знание» гэжэ бүхэсоюзна бүлгэмэй нангин зорилгонууд болоно. Тэрэнэй зэргэдэ нэгэдэһэн алдарта совет интеллигенциин түлөөлэгшэд Коммунис партида, Соведүүдэй ороной арадта алба хэхэ хэрэгтэ бүхы дүй дүршэлөө зорюулна.

Һүүлшын дүрбэн жэлэй туршада соо хэһэн хүдэлмэриингөө дүнгүүдые гаргахын, КПСС-эй XXIV съездын табиһан зорилгонуудые зүбшэн хэлсэхын, СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо бэлдэлгын талаар дүй дүршэлөө халан абалсахын тулада 1200 үлүүтэй делегат «Знание» гэжэ бүхэсоюзна бүлгэмэй зургаадахи съездэ хабаадахаяа, Москва ерэһэн байна. Делегадуудһаа гадна, Москвагай, Ленинградай, союзна республиканууд ниислэлнүүдэй бүлэг олон академигүүд, элитэ ехэ эрдэмтэд, бүлгэмэй эдэбхитэд, эрхим лекторнүүд, министерствэнүүдэй, зургаануудай, ниитын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партиина хүдэлмэрилэгшэд, сэрэгэй начальнигууд съездэ хабаадалсана.

Съезд өөрынгөө хүдэлмэриие июниин 20-до Кремлиин Ехэ ордон соо эхилээ. Тэрэниие «Знание» гэжэ бүхэсоюзна бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ академик И. И. Артоболевский нээгээ. Нүхэд В. В. Гришин, М. А. Суслов болон П. Н. Демичевые сутлаагшад халуунаар угтаа.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Политбюро хүндэлэлэй президиумдэ нэрьемэ альга ташалган доро һунгагдаа.

Съездын президиум болон хэрэг хүтэлхэ органууд һунгагдаһан байна.

Аха дүү социалис оронуудай научно-гэгээрэлэй организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд съезд дээрэ байлсаа.

Съездын делегадууд болон айлшадаар хани халуунаар угтагдан, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь **М. А. Суслов** үгэ хэлэжэ, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Совет правительствын зүгһөө «Знание» гэжэ бүхэсоюзна бүлгэмэй Ленинэй орденоор шагнагдаһантай дашарамдуулан, съездын делегадуудые, тэдэнээр дамжуулан, бүлгэмэй бүхы гэшүүдые халуунаар амаршалаа.

«Знание» бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ академик **И. И. Артоболевский** тоосоото элидхэл хээ.

Удаань бүлгэмэй шалгалтын комиссиин элидхэлые тэрэнэй түрүүлэгшэ экономическа эрдэмэй доктор **И. Д. Злобин** хээ.

СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент РСФСР-эй «Знание» бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ **И. Ф. Образцов,** СССР-эй Наукануудай академиин вице-президент академик **М. Д. Миллионщиков,** армиин генерал, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениин начальник **А. А. Епишев,** СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Москвагай «Знание» бүлгэмэй городской организациин правлениин түрүүлэгшэ **М. А. Прокофьев,** УССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент, Украинын ССР-эй «Знание» бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ **И. И. Кондиленко,** СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент, СССР-эй Дээдэ ба тусхай дунда һуралсалай министр **В. П. Елютин,** Белоруссиин ССР-эй «Знание» бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ профессор **Н. М. Мешков,** Алтайн хизаарай Павловска дунда һургуулиин багша **П. А. Артеменко,** СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент, «Знание» бүлгэмэй Ленинградска организациин правлениин түрүүлэгшэ **М. С. Зверев** съезд дээрэ үгэ хэлээ.

«Знание» гэжэ бүхэсоюзна бүлгэмэй VI съезд июниин 21-дэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ.

(ТАСС).

ХАБА ШАДАЛАА ТУРШАБА

Калёновой һүнэй фермэ. Эндэ республикын 7 аймагһаа машинаар үнеэ һаахадаа бэрхэ гэжэ шалгарһан 60 гаран һаалишад сугларжа, хоёр үдэрэй туршада хаба шадалаа туршаба. Иимэ мэргэжэлтэдэй мүрысөөн республика дотор гурбадахяа үнгэргэгдэбэ. Тус мүрысөөндэ Сэлэнгын аймагай Юрөөгэй, Мухар-Шэбэрэй Хонхолын, Шэнэ Заганай дунда һургуулинуудай һурагшад хабаадалсаба. Жэл ерэхэ бүри республикын колхоз, совхозуудта һүнэй оньһожоруулагдадал фермэнүүд олоор баригдана. Үнеэдые оньһон аргаар һааха хэрэгтэ тус һургуулинуудта анхаралаа табидаг болоһониинь һайшаамаар.

Түрүүшын үдэр. Мүрысөөндэ хабаадалсагшад үдэрэй 11 сагта бултадаа сугларжа, аймагай түлөөлэгшэнэр бэлэн болоһоноо судейскэ бригадада элидхэнэ. Хүдөө ажахын министрэй орлогшо Иннокентий Филоретович Воробьев мүрысөөе нээһэн дээрэ тооложо, һаалишадта амжалта туйлахыень хүсөө. Машинаар үнеэ һаалгаар 1971 оной чемпионууд Екатерина Павловна Мергенева, Любовь Буркова гэгшэд Советскэ Союзай гимнын һүр жабхаланта хүгжэм доро мүрысөөнэй туг үргэбэ. Жэерэб татажа дүүрэһэнэй һүүлээр үсэд шангa мүрысөөнэй түрүүшын шата — үнеэ һаадаг машиные задалха, суглуулха, зоотехническэ мэдэсээ харуулха саг ерэбэ. Энэ шалгалта барипанайнгаа удаа һаалишад малай байрада орожо, машинаар үнеэ һааха шатада ерэхэ, һаалишан бүхэн 12 минутын туршада хоёр үнеэ һаажа дүүргэхэ зорилготой.

Кабанскын аймагай Байгалай совхозой һаалишан Любовь Буркова энэ шатада ерэнэ. Любa машинаар үнеэгээ һаахын урда хүхэ, дэлэнгыень угаажа, хуурай бүдөөр аршаад, түрүүшын дуһал һү аяга соо шобторһоной удаа хүхүүрнүүдые шадамар бэрхээр углаба. Хараалһан даабаряа Буркова шадамар бэрхээр дүүргэжэ, абажа боломоор 47 очкоһоо 46-нь абажа шадаа. Түрүүшын үдэр 24 һаалишад хаба шадалаа туршаа. Буркова хараалһан бүхы хүдэлмэриие эрхим һайн сэгнэлтэтэйгээр дүүргэжэ шадаһанайнгаа ашаар дүн хамта 98,9 очкотой боложо, эгээл үндэр дүн туйлаһан байна.

Үнгэрэгшэ жэлэй республикын чемпион Екатерина Мергенева, мэргэжэлтэй һаалишан Прасковья Падонкина, республикын суута һаалишан Любовь Седых болон бусад энэ үдэр хабаадаагүй. Бурковагай туйлаһан амжалтые хүсэхэ һаалишад байха гээшэ гү гэжэ һанамаар байгаа һэн.

Энэ үдэр һургуулиин һурагшад хаба шадалаа үзэлсэбэ. Үнеэ һаадаг машинын оньһые хэр шудалһанаараа Мухар-Шэбэрэй команда түрүү зэргэдэ ябабашье мүрысөөнэй саашанхи шатада Сэлэнгын командада ахигдаба. Юрөөгэй дунда һургуулиин 9-дэхи классай һурагшад Дарима Нимаева, Галина Жалсанова гэгшэд машинаар үнеэ һааха шадабаряараа эгэшэ нүхэдһөө нэгэшье дутахагүй байһанаа бата гэршэлээ. Залуу хүбүүд, басагадай шадамар бэрхээр ажаллахые харахада урматай байгаа һэн.

Мүрысөөнэй хоёрдохи үдэртэ гуша гаран һаалишад хүсэ шадалаа үзэлсэбэ. Мүрысөөнэй эзэд Екатерина Мергенева, Прасковья Падонкина, «Байкал» учхозой эрхим һаалишан Любовь Седых болон бусадай шадабари бултанай анхарал татаба. Энэ үдэр Екатерина Павловна Мергенева хараалһан хүдэлмэреэ «эрхим һайн» сэгнэлтэтэйгээр дүүргэжэ 99,3 очкотой болобо.

Хоёр үдэрэй туршада болоһон мүрысөөнэй дүн гаргахада Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахын 2 команда 1, 2 һууриda гараа. 3 һуурине Бэшүүрэй һаалишад эзэлээ. Екатерина Павловна Мергенева өөрынгөө мэргэжэлые һайн мэдэхэ, дүй дүршэлөөр баян һаалишадай нэгэн юм. Энэ нүхэрнай үнгэрэгшэ жэлэйнгээ чемпионой нэрэ зэргые алдабагүй. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые мүрысөөнэй эзэд Прасковья Падонкина, Дина Ефимова гэгшэд эзэлбэ. Эдэ нүхэднай тус тустаа 98,9, 96,7 очкотой болоһон. Залуу һаалишадай дунда Любовь Буркова республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хоёрдохёо хүртэхэ аза талаантай байба. Хоёрдохи һуурида Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» совхозой залуу һаалишан Валерий Корнаков, гурбадахи һуурида Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой һаалишан Мархандаева гаража, Хүндэлэлэй грамота мүнгэн шантайгаар барюулагдаба. Һурагшадай дундаһаа Дарима Нимаева нэгэдэхи һуури эзэлжэ, Буряадай АССР-эй гэгээрэлэй министерствын Хүндэлэлэй грамота, үнэтэ бэлэгтэйгээр барюулагдаа. Энэ нүхэрнай Ростовско областьдо болохо һурагша-һаалишадай Бүхэсоюзна мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэдэ хүртэбэ.

Иимэ түхэлэй мүрысөөн манай республикада гурбадахяа үнгэргэгдэбэ. Энэ талаар хүдөө ажахын министерствын мэргэжэлтэд яһалахан дүршэлтэй болоо. Тиигэбэшье, эндэ ушарһан дутуу дундада тогтомоор. Республикын колхоз, совхозуудай һүнэй фермэнүүдтэ «Даугава», «Волга», «Карусель» болон бусад түхэлэй түхеэрэлгэнүүд тодхогдонхой. Министерствын мэргэжэлтэд ажахынуудта мүрысөөнэй гурим эльгээхэдээ хаана, ямар машинаар хүдэлхэ тухай мэдээсээгүй байшоо. Жэшээнь, Калёновой һүнэй фермын һаалишад «Майга» түхэлэй түхеэрэлгээр үнеэдээ дүрбэдэхи жэлээ һаана. Илангаяа мүрысөөндэ хабаадалсагшад энэ түхеэрэлгые һайн мэдэхэгүй байшоо. Хоможоо ушарһан дутагдалаа хараадаа абаха бэзэ гэжэ эдэнэртэ найдагдана.

Тус мүрысөөндэ хабаадагшад ажахыдаа бусамсаараа машинын хүсөөр үнеэдээ һаахада ямар аша туһатай байһыень нүхэртөө хөөрэжэ үгэхэ тухайгаа мэдүүлбэ.

Д. ХУБИТУЕВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуушуулай дунда онсо шалгарһан «Байкальский» совхозой залуу һаалишан Л. Буркова үнеэ һааха машинаа бэлдэжэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИ БА СОЦИАЛИС МУРЫСӨӨН

ЭМХИДХЭХЫ ЕХЭ ХҮСЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ Коммунис партиин XXIV съездын баталан абаһан түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалшан арадай эдэбхи үүсхэлые дэмжэхэ, социалис мурысөө улам һайнаар эмхидхэхэ, тэрэниие зүбөөр хүтэлбэрилхэ асуудалнууд ехэ удха шанартай болоно. Тиимэһээ КПСС-эй Захааминай райком, предприятинууд болон колхоз, совхозуудай партийна организацинууд эдэ асуудалнуудта ехэ анхарал табидаг болонхой.

«Социалис мурысөө саашадаа улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» партиин ЦК-гай тогтоол соо мурысөөнэй түхэл маяг, онол арга, тэрэнэй нүлөө тухай тодорхойгоор хэлэгдэнэ. Энэ тогтоолой хэблэлдэ толилогдомсоор эмхидхэлэй, ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа. Тус асуудал партиин райкомой пленум дээрэ, партийна эхин организацинуудай хамтын суглаанууд дээрэ зүбшэгдэжэ, тодорхой хэмжээ ябуулганууд хараалагдаһан байгаа. Социалис мурысөө ёһотоор эмхидхэдэг, хүтэлбэрилдэг болохо тухай элдэб янзын зүблөөн, семинарнууд дээрэ ехэ хөөрэлдөөн болоно.

Ажалшадай эдэбхи үүсхэлые бадаруулха, дэмжэн хүгжөөхэ, социалис мурысөө һайнаар хүтэлбэрилхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдэжэ байна гэжэ тэмдэглэлтэй. Пэн түрүүлэн социалис мурысөөнэй гурим тодорхойлхо асуудалда ехэ анхарал табигдана. Эндэ нэгэ жэшээ харуулая.

Ямар нэгэ колхозой гү, али совхозой һаалишадай дундаһаа бултанһаа ехээр һү абаһан һаалишан мурысөөндэ эрхимлэһэн дээрэ тоологдоод, шагнал хайрада хүртэдэг байгаа. Мурысөөнэй гурим соо, жэшээнь, үнеэн бүриһөө 2000 килограмм һү һааһан һаалишан илаһан дээрэ тоологдохо гэхэ мэтээр зорилго табигдадаггүй байһан юм. Энэмнай хүн зоной үүсхэл эдэбхиие саашадань биратайгаар хүгжөөнэгүй гэжэ тоолоод, мурысөөнэй гурим соо тодорхой зорилго хараалагдадаг болоо. Һаалишад, мал адуулагшад, хонишод, адуушад болон бусад мэргэжэлтэ бүхэнэй мурысөөнэй гурим амяарлан тодорхойлогдоно. Жэшээнь, жэл соо үнеэн бүриһөө 2000 килограмм һү абаһан һаалишан мурысөөнэй түрүү зэргэдэ гараһанда тоологдохо гэһэншүү тодорхой зорилго мурысэгшэдэй урда табигдана. Тиигэхэдээ эды шэнээн һү нэгэ колхозой олохон һаалишан һаажа болохо бшуу. Тиихэдээ һаалишан бүхэн энэ зорилгые бэелүүлхын түлөө шармайн оролдохо, тэмсэхэ болоно ха юм. Социалис мурысөөнэй иимэрхүү гурим предприяти, колхоз, совхоз бүхэндэ тодорхойлогдонхой.

Мурысөөнэй гурим тодорхойлоод, тэрэнээ ёһотоор эмхидхэхэ, дүнгүүдыень саг болзортонь согсолжо, хүн бүхэндэ ойлгуулха хэрэг тон шухала гэжэ һанагдана. Социалис уялганууд олоной хабаадалгатай ехэ суглаан, зүблөөн дээрэ баталагдан абтана. Ямар нэгэн фермэ гү, али отарын коллективэй абаһан уялгые ажахын бусад хүдэлмэрилэгшэдтэ ойлгуулха талаар нилээд хүдэлмэри хэгдэдэг болоо. Мурысөөнэй дүнгүүд һара, квартал бүридэ согсологдоно. Хабарай тариалгын, тэжээл бэлэдхэлгын, урга-са хуряалгын хүдэлмэридэ хабаадагшадай мурысөөнэй дүн 5—10 хоногто гаргагдажа байдаг гээшэ.

Социалис мурысөөнэй дүнгүүд согсологдоод, предприятиин гү, али колхозой гэшүүдэй хамтын суглаан дээрэ соносхогдодог гурим тогтонижоо. Колхоз, совхоз бүхэндэ, предприятинуудта Хүндэлэлэй самбар, Хүндэлэлэй дэбтэр, аймагай ажалшадай алдар солын дэбтэр соо мурысөөндэ илажа гарагшадай нэрэ, обог бэшэгдэжэ байдаг юм. Тиихэдэ аймагай «Ажалай туг» газетэдэ Хүндэлэлэй самбар бии юм. Мурысөөнэй дүнгүүд аймагай газетын хуудаһануудта тунхаглагдажа, ханын газетэнүүдтэ, дайшалхы ба сахилгаан хуудаһануудта бэшэгдэжэ байдаг. Мурысөөндэ эрхимлэжэ гараһан колхознигуудта, хүдэлмэришэдтэ Хүндэлэлэй грамотанууд, нэрэ, обогыень бэшэһэн үнэтэ бэлэгүүд барюулагдана.

Хоорондоо мурысэдэг фермэ гү, али отарын ажалшад, колхоз гү, али совхозой хүдэлмэрилэгшэд бэе бэедээ айлшалалсажа, мурысөөнэй эмхидхэл ба тэрэнэй ябасые шалгалсадаг болонхой. Тиигэхэ зуураа, хэн нэгэнэй, мүн коллективэй ажалай дутагдалнуудые элирүүлжэ, усадхаха замыень заажа үгэдэг заншалтай. Иимэ уулзалгануудта хабаадалсагшад өөһэдынгөө дүй дүршэл тухай тодорхойгоор хөөрэлдэжэ, халан абалсадаг байха юм.

Колхоз, совхозуудай, промышленна предприятинуудай партийна организацинууд, тэдэнэй секретарьнар социалис мурысөө һайнаар эмхидхэхэ талаар горитой хүдэлмэри ябуулна гэжэ үшөө дахин тэмдэглэмээр. Тиигээд хэдэн жэшээ дурдая. Аймагтамнай хонин һүрэг тиимэшье олон бэшэ юм. Тиимэһээ хонидой тоо түргөөр олошоруулжа, ехэ нооһо, мяха абаха зорилго табигдана. Энэ жэлэй түл абалгын үедэ хонишодой дунда социалис мурысөөн муу бэшээр эмхидхэгдээ. Түл абалгашье эмхитэйгээр үнгэрбэ. Дүнгүүдынь согсологдожо, ехэ амжалта туйлагшад элирээ. Нёдондо аймаг соомнай оройдоо гансахан хонишон 100 хонин бүриһөө 100 хурьга абаһан байбал, энэ жэлдэ табан хонишон иимэ дээгүүр дүн туйлаа.

XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз (парткомойнь секретарь Д. Р. Цыренжапов) аймаг соогоо олон хонитой ажахы гэжэ тоологдодог юм. Энэ колхозой хонишод байгша онда 100 эхэ хонин бүриһөө 90 хурьга абаха уялгатай байбал, мүнөө 91,2 хурьга абаад байна. Тиихэдэ колхозой гурбан хонишон зуутанай тоодо оролсонхой.

Санагын совхозой малшад энэ жэлэй түрүүшын хахад соо гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө болзорһоонь холо уридшалан, 104 процент дүүргээ һэн. Тиихэдэ тушаагдаһан бүхы малайнь толгой бүриин шэгнүүр 366 килограмм боложо, бултадаа тарган сэгнэлтэтэйгээр абтаһан юм. Эндэ залуу малшан, аймагай Соведэй депутат Цырен-Долгор Борбеевагай хубита тон ехэ. Үнгэрөөшэ үбэлэй үедэ 232 шахамал харууһалха зуураа, тус бүриинь шэгнүүрые сүүдхэ соо 815 граммаар нэмээһэн байна. Ажахын тугалшан Цырен-Дулма Гомбоева нэгэдэхи кварталда харууһалдаг тугал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхэдэ 700 граммаар нэмээжэ, совхоз соогоо эрхимлээ. Тиигэжэ тэрэнэй хүдэлдэг газарта ажалай алдар солын тугхан үргэгдөө һэн.

Энэ совхозой һаалишад мүн лэ амжалтатай һайнаар хүдэлнэ. Тэдэнэр жэлэй түрүүшын хахад соо гүрэндэ һү тушааха түсэбөө майн 16-да дүүргээ. Тиихэдэ январь-апрель һарануудта нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада, үнеэн бүриһөө һүн 162 килограмм ехээр һаагдаһан байна. Һаалишад Евгения Доржиева, Сэндэмэ Гомбоева, Софья Будаева гэгшэд ажалдаа һайн үрэ дүнгүүдые туйлажа, социалис мурысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Өөһэдынгөө арга боломжонуудые толожо үзөөд, июлиин 1 болотор түсэбһөө гадуур 450 центнерһээ бага бэшэ һү гүрэндэ тушаахаар энэ совхозой һаалишад зориглонхой.

Ажахын малшадай эдэ бүгэдэ амжалтада социалис мурысөөн ехэ нүлөөтэй байгаа. Совхозой партийна комитет (секретариинь А. Ж. Тудунов) мурысөөнэй гурим ёһотоор тодорхойлжо, һайнаар хүтэлбэрилдэг болонхой. Мурысөөндэ илажа гараһан хүнүүдые али болохоор урмашуулха асуудалда ехэ анхарал табина. Мурысөөнэй дүнгүүд тусхай бюллетеньдэ тунхаглагдана, ажалай дүнгүүд самбарта бэшэгдэнэ. Илажа гараһан хүнүүдэй фото-зураг Хүндэлэлэй самбарта гаргагдадаг, нэрэ, обогынь Хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдэжэ байдаг. Мүн мурысөөндэ эрхимлэгшэдэй хүндэлэлдэ ажалай алдар солын тугханууд үргэгдэжэ байдаг юм. Агитатор болон политинформаторнууд хөөрэлдөө хэхэдээ, мурысөөнэй дүнгүүдые малшадта тайлбарилан ойлгуулдаг заншалтай.

Холтосоной руднигай, Гуджирска геологическа экспедициин, XXII партсъездын нэрэмжэтэ, «Победа», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай, Баян-Голой совхозой партийна эхин организацинууд ажалшадай дунда дэлгэрһэн социалис мурысөө муу бэшээр хүтэлбэрилнэ.

Үбэлжэлгын үе үнгэржэ, налгай һайхан нажарнай ерэбэ. Энэмнай мяха, һү ехээр, хямда сэнтэйгээр абахада, таатай зохид саг гэжэ бултанда мэдээжэ. Тиимэһээ энээниие зүбөөр хэрэглэхын тула аймагай малшад ехэ оролдолго гаргана. Санагын совхозой мал адуулагшадай суглаан май һарын эхеэр боложо, зунайнгаа зорилгые тодорхойлоо һэн. Үхэр мал бэлшээн таргалуулха гүүртэнүүдэй малшад зунай бэлшээриин 100 үдэр соо толгой бүриин шэгнүүрые 100 килограммаар нэмээхэ гэһэн социалис уялга абаа. Зарим малшад бүри дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан байна. Жэшээлэн хэлэбэл, дүршэл ехэтэй малшад Бадма-Ханда Хадаева, Владимир Тарбаев, Антонина Бандеева гэгшэд үхэрэй шэгнүүрые үдэртөө дунда зэргээр 1100 граммаар нэмээхэ зорилго урдаа табяад, эршэмтэй һайнаар хүдэлжэ байна.

Тиихэдэ «Победа» колхозой һаалишад зунай сагта һү һаалияа ехэ болгохо талаар дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга баталан абаһан байха юм. Санагын совхозой мал адуулагшадай, «Победа» колхозой һаалишадай зунай үедэ абаһан социалис уялгануудые КПСС-эй райкомой бюро, аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет һайшаан дэмжэбэ. Эдэ һайн һайхан үүсхэлнүүд мүнөө аймагай ажахынуудта зүбшэн хэлсэгдэжэ, дэмжэгдэжэ байна. Тиигэжэ зунай үедэ үхэр малай шэгнүүрые ехээр нэмээхын, һү ехээр һаахын түлөө социалис мурысөөн аймагай малшадай дунда шэнэ эршэтэйгээр дэлгэрхэнь гээшэ.

Аймагай предприяти, колхоз болон совхозуудай ажалшадай дунда социалис мурысөөн үргэлжэдөө һайнаар эмхидхэгдэнэ, зүбөөр хүтэлбэрилэгдэнэ, ямаршье дутагдал үгы гэжэ хэлэхын аргагүй. Энэ хэрэгтэ шиидхэгдээгүй асуудал үшөө олон. Зарим ажахынуудта, отделенинүүдтэ, предприяти ба цехүүдтэ мурысөөн үшөөл һанаһанда хүрэмөөр эмхидхэгдэнэгүй, дүнгүүдыень саг болзортонь согсолжо, олондо ойлгуулха талаар нилээд дутагдалтай. Тиимэһээ КПСС-эй райком, партийна эхин организацинууд дурсагдаһан дутагдалнуудаа түргэн усадхажа, ажалшадые эмхидхэхы ехэ энэ хүсые зүбөөр хэрэглэдэг болохын тула үдэр бүри оролдожо байна.

С. БАДМАЕВ,
КПСС-эй Захааминай райкомой секретарь.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ, АМГАЛАН БАЙДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

Партийна организацинуудай эдэбхитэдэй суглаанууд

УЛААН-ҮДЭ. Республикын ниислэлэй Советскэ районой партийна организацинуудай түлөөлэгшэдэй суглаан болобо. Районой партийна эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад «Уласхоорондын байдал тухай» асуудалаар КПСС-эй ЦК-гай Центральна Комитедэй майн (1972 он) Пленумэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсэбэ.

Суглаанда үгэ хэлэһэн КПСС-эй Советскэ райкомой нэгэдэхи секретарь С. Н. Булдаев, Зүүн Сибириин технологическа институдай ректор Д. Ш. Фролов, хотын нэгэдэхи больницын врач С. Д. Абашеева, судна барилгын заводой хабсаргагша В. В. Минин, шэлэй заводой директор А. Р. Болотов, республикын культурын министрэй орлогшо А. М. Герштейн, кооперативна техникумэй партийна эхин организациин секретарь Н. И. Зубкова болон бусад районой коммунистнууд, бүхы ажалшад КПСС-эй ЦК-гай майн (1972 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые гүн сэдьхэлэй баяр баясхалангаар угтаа, манай арад нииитэ түрэл партиингаа, тэрэнэй Центральна Комитедэй уласхоорондын асуудалаар ябуулдаг ленинскэ хараа бодолые халуунаар дэмжэнэ, юһэдэхи табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ байна гэжэ мэдүүлһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай, тэрэнэй Политбюрогой, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй уласхоорондын асуудалаар бэелүүлжэ байгаа айхабтар ехэ эрид шууд, аша үрэ ехэтэй ажал ябуулгые бүримүһэн һайшааһан, халуунаар дэмжэһэн резолюци суглаанда хабаадагшад нэгэн дугаар ба[...] абаа.

* * *

ЗАГАРАЙ. Эндэ болоһон аймагай партий[...] хитэдэй суглаанда хабаадагшад «Уласхоо[...] байдал тухай» асуудалаар КПСС-эй ЦК-гай [...] ральна Комитедэй майн (1972 он) Пленум[...] гүүдые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Суглаанда үгэ хэлэһэн КПСС-эй Загарай[...] мой нэгэдэхи секретарь Е. Н. Скубаренко[...] гант» колхозой түрүүлэгшэ А. В. Смолин[...] луутайн леспромхозой тепловозой машинист [...] Чабан, Онохойн совхозой отделение эрхилэгшэ [...] Солдатов, аймгүйсэдкомой арадай гэгээрэлэ[...] гые даагша Д. В. Лаврентьев болон бусад [...] дээрэ эб найрамдал бэхижүүлэн мандуулха, [...] гүй байдал тогтоохо, ССР Союзай уласхоо[...] нэрэ хүндые улам хүгжөөхэ талаар я[...] КПСС-эй Центральна Комитедэй гадаадын [...] хараата политикын ямар ехэ удха шанартай [...] һан тухай сэдьхэл бодолоо ханангяар хэ[...] байна.

КПСС-эй XXIY съездын хараалһан га[...] политическэ шугамые бэелүүлхэ, уласхоо[...] шахардуу байдал һулааруулха талаар бэе[...] байгаа КПСС-эй Центральна Комитедэй, т[...] Политбюрогой, Л. И. Брежневэй өөрынь г[...] ажал ябуулгые гүнзэгыгөөр һайшаажа, бүр[...] гэс дэмжэжэ байһанаа элирхэйлһэн үгэнүүд [...] тэдэй суглаанай абаһан резолюци соо бэшэгд[...]

ХАРАЛГА СОНОСХОГДОО

Үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ ба шанарыень һайжаруулха арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэхэ зорилготой харалга партиин Улаан-Үдын горком, НТО-гой облсовет соносхоо.

Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй, НТО-гой гэшүүдэй эдэбхи үүсхэл хүгжөөн бадаруулха, наука болон техникын туйлалтануудые үйлэдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлхэ, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ эрилтэтэйгээр энэ харалга үнгэргэгдэхэ юм.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараа ехээр гаргаха, шанарыень һайжаруулха арга боломжонуудые хүсэд хэрэглэхэ, элдэб зүйлнүүдые бүтээхэ цех, участогуудые шэнээр байгуулха, хуушануудыень үргэдхэхэ, шэнэ техникээр үйлэдбэрэе хангаха, технико-экономическа талаар һайн үрэ дүн туйлаха хэрэгтэ аша туһатайгаар нүлөөлһэн, эдэбхитэйгээр хабаадаһан НТО-гой эхин организацинуудта горкомой болон НТО-гой соведэй Хүндэлэлэй грамотанууд, мүнгэн шан барюулагдаха.

Тэдэнние шагнаха 300 түхэригэй хоёр, 200 түхэригэй хоёр, 100 түхэригэй дүрбэн шан байгуулагдаба.

ОНЬҺОН ТЕХНИ[КА] ХЭРЭГЛЭГДЭНЭ

Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай үйлэдбэри энэ табан жэлэй үедэ нилээд үргэдхэгдэхэ юм. Гол продукци бүтээн гаргалга дунда зэргээр 50—60 процентээр дээшэлүүлэгдэхээр хараалагдана. Продукци үйлэдбэрилгын бүхы ургалтын 95 процентнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар абтаха.

Ехэ продукци бүтээн гаргахын тула үйлэдбэриин арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэгдэхэ, цех, заводууд үргэдхэгдэхэ, ехэнхи ажал оньһожоруулагдаха, автомат аргаар хангагдаха юм.

Комбинадай коллектив урдахи зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Үргэлжэдөө оньһожоруулагдаһан лини, конвейернүүд тодхогдожо эхилээ, шэнэ технологи хэрэглэгдэнэ. Жэжэ мал үүсэлхэ шэнэ конвейер тодхогдоо. Гахай үүсэлхэ, мяхыень болбосоруулха конвейер хабсарган табиха хүдэлмэри дүүрэхэ болоо. Минута бүхэндэ 300 түмэр баанха хэхэ шадалтай автомат лини туршагдажа байна. Цех, участогуудай ажал оньһожоруулха ондоо шэнэ техникэ хабсаргагдана.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ эдэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ, ехэ продукци бүтээгдэжэ байна. Жэлэй үнгэрһэн 5 һарын даабари бо[...] урид дүүргэгдэөд, түсэб[...] дуур 2 миллион гаран [...] гэй продукци үйлэдбэ[...] Нёдондоной энэ үеынхи[...] суулхада, 8,2 процент[...] продукци худалдагдаа.

Комбинадай олонхи [...] мэришэд арга боломжо[...] хэрэглэн ажаллажа, бү[...] ехээр элирүүлбэ. 8 часа[...] барине 7 час соо дүүрга[...] рүүшүүлэй тоо һара б[...] олошорһоор. Түрүүшэ[...] үүсхэл гаргаһан Вла[...] Сошнянинай бригадаһа[...] олон бригада, участог[...] барьяа нэгэ часаар урид[...] дүүргэнэ. Мяха шу[...] А. Витохина, колбаса[...] бэлдэгшэ М. Пестеров, с[...] А. Медведев болон бусад[...] түрүүшүүл 8 часай даа[...] 7 часай туршада дүүрга[...] лоо. Мүнөө 400 гаран [...] шүүл графигһаа урид[...] ажаллажа байна. Комби[...] хүдэлмэришэдэй 5-даһ[...] бүхэн ажалайнгаа бүтэ[...] бан жэлэй гурбада[...] туйлахаар хараалагдаһа[...] жээндэ хүргэжэ шада[...]

Манай ко[...]

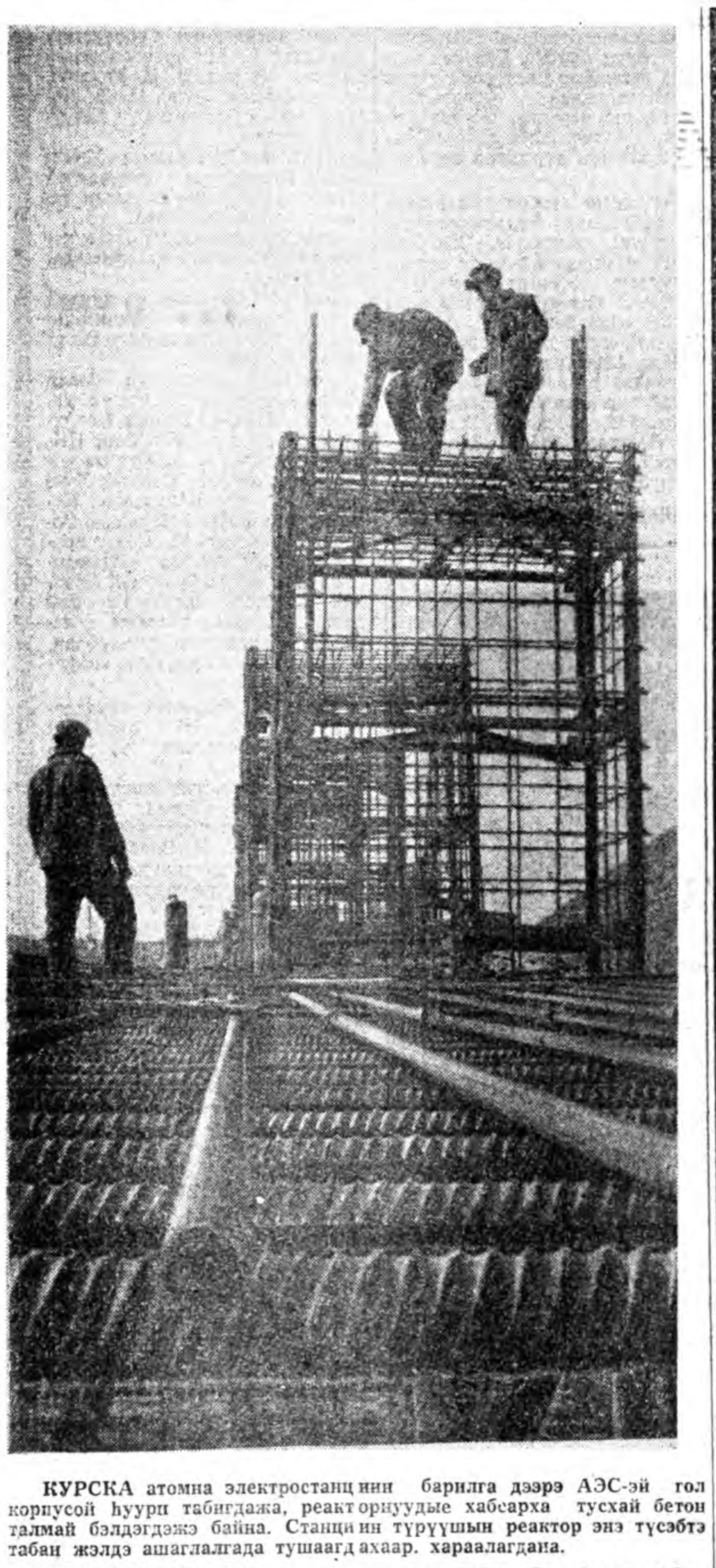

КУРСКА атомна электростанциин барилга дээрэ АЭС-эй гол корпусой һуури табигдажа, реакторнуудые хабсарха тусхай бетон талмай бэлдэгдэжэ байна. Станциин түрүүшын реактор энэ түсэбтэ табан жэлдэ ашаглалгада тушаагдахаар. хараалагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: АЭС-эй машинна залай бата бэхи һуури хабсаран шудхахын тула армаг табигдажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ЗАЛУУ ТОКАРЬНУУД МУРЫСЭБЭ

— «Эрхим мэргэжэлтэн» гэһэн нэрэ зэргэ олгохын тула залуу токарьнуудай дунда конкурс үнгэргэгдэхэнь гэлсэнэ. Энэ конкурсдо хабаадалсаад туршаа һаа, яаха юм. Ямар юумэ мэдэхэ, шудалха ёһотой болонобиб, — гэжэ Федор Рыжаков Иван ахадаа хандаба.

Дүү хүбүүнэйнгээ хэлэхэдэнь, Иван ехэ бодолгото болобо. Тэрэндэ зүб харюу үгэхэ ёһотой болоно бшуу.

Иван Рыжаков арбан табадахи жэлээ токарёор хүдэлнэ. «Электромашина» заводой эгээл бэрхэ токарьнуудай нэгэн. Залуу токарьнуудай дунда үнгэргэгдэһэн конкурсдо урдань хэдэн удаа хабаадалсаһан, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһаншье байха юм. Ахынгаа эдэ бүхы амжалтые һайн мэдэхэ дээрэһээ Федор иигэжэ хандаба ха юм.

— Һүүлэй үедэ яһала һайнаар хүдэлдэг болоош. Гэбэшье станогоо бүхы заабариин ёһоор хүдэлгэхэеэ, орёо нарин деталь яажа тошиилдохо дүримүүдые үшөөл хүсэд мэдэнэгүйш гэжэ һананаб. Тиимэһээ техническэ литература һайса шудала. Манай заводой библиотекэдэ дуратай номуудшни бии байха, — гэжэ Иван дүү хүбүүндээ хэлээ бэлэй.

Уданшьегүй залуу токарьнуудай мэргэжэл шадабаряа туршаха үдэр хүрэжэ ерэбэл даа. Залуу токарьнууд мурысөөндэ ехэл дуратайгаар хабаадалсаба. Энэ мурысөөндэ түрүү һуури эзэлхын тула токарь хүн ехэ юумэ мэдэхэ, дүршэл шадабаритай байха ёһотой болоно ха юм. Бэрхэ токарьнууд ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг дээрэһээ детальнуудые тошиилдохо бүрэе шэнэ онол арга хэрэглэдэг.

Үнгэрһэн жэл токарьнуудай, слесарьнуудай дунда иимэ конкурс үнгэргэгдөө бэлэй. Тиигэхэдэ 12 хүдэлмэришэдтэ «Эрхим мэргэжэлтэ» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоһон байха юм. Түрүү һуури эзэлһэн мэргэжэлтэд үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа бэлэй. Мэргэжэлтэдэй конкурсдо хүдэлмэришэдэй олоороо хабаадалсадагынь тон һайшаалтай.

Кран бүтээдэг цехэй механическа участогта конкурс һаяхан үнгэргэгдэбэ. Эндэ шэнэ түхэлэй токарна станогууд тодхогдоһон юм. Участогай ажал эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэгдэдэг. Ажалай түрүүшүүлэй участогта конкурс үнгэргэхэдөө, залуу мэргэжэлтэд ажалдаа мүн лэ иимэ харюусалга ехэтэйгээр хандадаг болохо аабза гэжэ найдагдаһан юм.

Залуу токарь Федор Рыжаков нэгэдэхи һуури эзэлжэ, транзисторна приемник, ВЛКСМ-эй Советскэ райкомой Хүндэлэлэй грамотада хүртөө. Мүн лэ «Эрхим токарь» гэһэн нэрэ солотой болоо.

Саша Ялалтинов бэрхэ токарь байһанаа харуулжа шадаа. Тэрэ хоёрдохи һуури эзэлжэ, гарай часаар, ВЛКСМ-эй Советскэ райкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа. Саша Лапин гурбадахи һуури эзэлжэ, мүн лэ үнэтэ бэлэгээр шагнагдаа. Николай Ляпин дүрбэдэхи һуури эзэлбэ. Ляпинтанай эхэ Надежда Федоровна олон жэлдэ тус заводто ажаллана, хүбүүдэйнгээ амжалтаар урмашан омогорхожо байгаа һэн.

Энэ конкурсдо хабаадаһан токарьнуудай хэһэн продукци хараад үзэхэдэ, яһала баясамаар. Иимэ конкурсуудай аша туһатай байһаниинь элирээ.

Н. ДЕМИН.

Улаан-Үдын гэр байра бодхоодог комбинадта О. Н. Ива[...] гаран жэл соо крановщигаар хүдэлжэ, ажалдаа дүй дүршэл[...] болоһон юм. Ольга Николаевна пенсидэ гараһан, үндэр [...] болоһон байбашье, үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэ[...]

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ [...]

МУРЫСӨӨНЭЙ ДҮН ГАРГАХАДА

Үнгэрэгшэ 1971 ондо Анаагай һүнэй фермын коллектив гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб, даабариие амжалтатайгаар дүүргэжэ, түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ бүри һайнаар ажаллаха тухайтаа хэлсээ бэлэй. Эндэхи һаалишад бии байгаа арга боломжоёо гүйсэд бодомжолжо үзэһэнэйнгөө удаа шэнэ социалис уялга баталан абаһан юм. Ехэ һүнэй түлөө социалис мурысөөндэ Үдын совхозой Баянголой фермын һаалишадые урниһан байна.

Эдэ һүнэй хоёр фермэ хэдэн жэлэй туршада хоорондоо мурысэдэг заншалтай. Баянголой фермын һаалишад жэлэй туршада үнеэн бүриһөө ехэ һү һаажа абадагаараа аймаг соогоо мэдээжэ болоһоор үнинэй. Харин Анаагай фермын һаалишад аймаг соогоо түрүүлэн үнеэдээ машинын хүсөөр һаажа, гүрэндэ эрхим шанартай һү худалдадаг байха.

Таба һарын туршада мурысэгшэ фермэнүүдэй һаалишад ямараар ажаллажа гараа гэжэ жэшээжэ үзэе. Энэ хугасаада Баянголой фермын коллектив 1515 центнер һү һаажа абабал, анаагайхид энээнээ 1500 центнертэ хүргөө. Үдын совхозой һаалишад 5 һарын туршада хаража байһан үнеэн бүриһөө 1216 килограмм һү һаажа, мурысэгшэ нүхэдһөө 449 килограмм ехые абаба. Баянголой фермын коллектив гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 145 процент дүүргээд байна. Анаагай һаалишад байгша һарын тэнгээр хараалһан түсэб, даабаряа бэелүүлхэ зорилготой.

Эдэ хоёр фермын ажалые жэшэжэ үзэхэдэ, Баянголой һаалишад алишье талаараа түрүү зэргэдэ. Эндэхи һаалишад болон зооветмэргэжэлтэдэй малай үүлтэр, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ горитой анхарал табидаг дээрэһээ иимэ дүн туйлагдана бшуу.

Тус фермын һаалишад жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 2000 килограммһаа дээшэ һү һаажа абана. Таба һарын туршада эндэ үнеэн бүриһөө 1000 гаран килограмм һүн һаагдаа. Дүй дүршэлөөр баян һаалишад Цыпилма Самбуева, Нина Шакурова, Гармажап Жимбеева болон бусад ажалдаа онсо шалгаржа, сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө ёһотой жэшээ харуулна.

Баянголой фермын һаалишадай туйлаһан амжалтые тэмдэглэхэдээ, ушарһан дутагдалнуудыень хэлэхэ шухала. Һаагдаһан һүнэй шанарта эндэ анхарал үшөө багаар табигдана. Гүрэндэ ябуулагдаһан 800 гаран центнер һүнэй 56 центнерыень гашалангирайнгаа талаар 20—19 градус, 758-ниинь 18 градус болоо. Тус коллектив сэбэрэйнгээ талаар III группын 161 центнер һү тушааһан байна. Жэлэй эхинһээ эндэ 2 центнер һүн һөөргэнь бусаагдаа. Шанар муутай һү гүрэндэ ябуулһанай түлөө тэдэнэр 29 түхэриг яла түлэһэн байна.

Баянголой һүнэй фермэдэ коммунис ажалай һургуули үнгэрэгшэ намар нээгдэһэн юм. Эндэ оройдоол 2—3 хэшээл үнгэргэгдөөд орхигдоһоһон байна. Хэшээл үнгэргэлгэдэ ажахын зооветмэргэжэлтэд Баинов, Баглаев гэгшэдэй анхаралаа багаар табиһан дээрэһээ иимэ ушар эндэ тохёолдоо.

Баянголой фермэдэ ехэнхи ажал гарай хүсөөр бүтээгдэнэ. Зарим ажалые оньһожоруулха саг эндэ тулажа ерээ гэжэ һанамаар. Мүн нэтэрүү ажалаар олдоһон түрүү һаалишадай дүй дүршэл эндэ үшөө багаар нэбтэрүүлэгдэнэ гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Анаагай фермын һаалишад һү һааха, гүрэндэ худалдаха талаараа, тугал абалгаар мурысэгшэ нүхэдһөө нэгэ бага гээгдэнги. Тиигэбэ ябабашье тус коллективэй ажал хэрэг тухай тогтомоор. Тус фермын һаалишад үнеэдээ машинаар һаадаг болонхой. Эндэхи һаалишан бүхэндэ 40—48 үнеэн даалгагдаһан байбал, харин мурысэдэг нүхэдынь 17—20 үнеэ һаана. Һаалишад Лхама Дондукова, Гырылма Гомбоева, Валентина Корнакова болон бусад нүхэд сооһоо илгарна.

Тус коллектив һаагдаһан һүнэй шанарта ехэхэн анхарал табина. Тоһоной заводто ябуулагдаһан 745 центнер һүнэй 708 центнерынь—II, 37 [...] нерынь I группаар абта[...] рэндэ һайн шанартай [...] шааһанай ашаар һаа[...] 66 түхэриг нэмэгдэжэ [...] дөө. Энэ хэрэгтэ ферм[...] абагша Жандараева боло[...] лишад ехэхэн анхарал т[...] юм.

Малай ашаг шэмые [...] лүүлгэдэ эндэ анхара[...] гаар табигдана. Тиигэ[...] Анаагай совхозой [...] жэлтэд һүтэй үүлт[...] 200 хашараг, гунжа онд[...] һээ худалдан абажа, [...] фермэ эмхидхэхэ гэжэ [...] Тус ажахы жэлэй т[...] үнеэн бүриһөө ехээр һү [...] абахын тула малайнгаа [...] һайжаруулха хүдэлмэри[...] бөөр эмхидхэхэ болоно. [...]

Эдэ мурысэгшэ ферм[...] лишад дүй дүршэлөө [...] абалсажа, болохоёо [...] агууехэ һайндэрые ажал[...] амжалтаар угтаха бэз[...] найдагдана.

Д. ДОРЖИ[...]

Хориин аймаг.

СССР-50 СОВЕТ АРАДУУДАЙ ЖАРГАЛТА БҮЛЭДЭ

Молдавиин ССР-эй ниислэл хото Кишинев. ТАСС-ай фотохронико.

СОВЕТ Социалис Республикануудай Союзай байгуулагдаhaар 50 жэлэй ойн ...хэ hайндэрые ажалай амжалтанууд жабхалан түгэсөөр угтажа ...hан олон үндэhэ яhатанhaа бүридэhэн манай Эхэ ороной дабшалта хурдан түргэн, бата найдамтан. ...СС-эй XXIV съездын хараалан ...лhан программые бодото дээ...ь бэелүүлжэ байhан коммунизм ...уулагшадай hанал бодол, хү...эрмэлзэл болон ажалай шэ...илалта амжалтануудаар эдэ ...нүүд ээлэгдэнхэй. Тус прохүсэндөө оробо. Дунда ба дээдэ hургуулинууд байгуулагдажа, багшанар, врачнар, эрдэм наукын ба соёл культурын хүдэлмэрилэгшэд бэлдэгдэhэн байгаа.

1918 оной эхиндэ хаанта Румыниин харата ябуулгаар залуу Советүүдэй республикаhaа hалгаагдаhан Бессарабиин ажалша зоной хуби заяан тад ондоогоор хубилаа hэн. Булимтарагшад эндэ тонуул дээрмэдэлгэ хэжэ, буржуйпар-помещигүүдэй ёho гуримуудые hэргээhэн байгаа. Росси болон Украинатай заншалта харилсаа холбоо байдалда революционно хубилалтанууд боложо, дарлалта мүлжэлгэhөө, барга мунхаг байдалhaа манай арадые гаргажа, хүн түрэлтэнэй олоhон соёл культурын баялигуудтай танилсуулаа. Мүнөө республикамнай өөрын агрономуудтай, врачнартай, багшанартай, инженернүүдтэй, эрдэмтэдтэй, поэдүүдтэй, промышленностиин, барилгын ба хүдөө ажахын элитэ ехэ мэргэжэлтэдтэй болонхой. Дээдэ, дунда hургуулитай 200 мянган мэргэжэлтэд манай арадай ажахыда хүдэлнэ. 795 мянган hурагшад — республикын юрэнхы эрдэмэй hургуулинуудта, 96 мянган студентнэр болон hурагшад Молдавиин 53 дээдэ, тусхай дунда hургуулида hурана. Хүдэлмэришэн ба хүдөөгэй залуушуулай эрдэмээ дээшэлүүлхэ үдэшын, заочно hургуулинууд, профессионально-техническэ училищинууд олошороо.

Эрдэм наука ехээр хүгжэhэн байна. Эрдэм наукын 70 эмхи зургаан республика дотор хүдэлнэ. 6 мянган эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэд (тэдэнэй гурбанай нэгэ хубинь эрдэмэй кандидадууд, докторнууд) эдэ эмхи зургаануудта ажалладаг.

Искусство, литературын, арадай зохёохы ажалай hалбаран хүгжэхэ хизаарлашагүй арга боломжонууд манайда байгуулагданхай. Молдавиин уран зохёолшод, уран зураашад, композиторнууд, артистнууд манай үе сагай hүр жабхалангые, хүн зоной хоорондын шэнэ харилсаануудай гоё hайханиие харуулhан, совет арадай болон тэрэнэй манлай болохо Коммунис партиин зохёон байгуулхы ажалые магтан дуулаhан ехэ зохёолнуудые бүтээгээ.

8 мэргэжэлтэ театр, гүрэнэй филармони, арадай 15 театр, уран hайханай бүлгэмэй 4 мянга гаран кружок хүдэлнэ.

Шэнэ байдал зохёон байгуулгын жэлнүүдтэ молдаван арадай зан ябадал, сэдьхэл бодол танигдашагүйгөөр хубилhан байна. Коммунизмын түлөө тэмсэлэй ленинскэ суртал тэдэнэй зүрхэ сэдьхэлые, ухаан бодолые бүримүhэн ээлhэн байха юм.

ССР-эй байгуулагдаhaар 50 жэлэй ойе угтахадаа, Совет Молдавиин hалбаран хүгжэлгэ олон үндэhэ яhатанhaа бүридэhэн манай Эсэгэ ороной аха дүү бүхы арадуудай хамтын тэмсэл, эршэтэ ажал болоно гэжэ тоолон, республикымнай ажалшад бүхы совет арадуудта гүнзэгы сэдьхэлhээ баяр баясхалан хүргэнэ, талархажа байhанаа мэдүүлнэ.

КПСС-эй ЦК-гай «Совет Социалис Республикануудай Союзай байгуулагдаhaар 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл хэхэ тухай» тогтоол Молдавиин ажалшадай зүрхэ сэдьхэлдэ урма зоригжол түрүүлжэ, ажалай шэнэ амжалта илалтануудта уряалаа. Республикын бүхы хүнүүд алдарта ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө бэлэдхэл үргэнөөр хэнэ. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө, юhэдэхи түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабаринуудые болзорhоонь уридаа дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөн улам үргэдэнэ. Халаанайнгаа даабарие долоон часай турша соо дүүргэхын түлөө, республикынгаа ба Молдавиин Компартиин 50 жэлэй ойдо (тэрэ 1974 оной октябрьда тэмдэглэгдэхэ) зорюулжа абаhан хубиингаа табан жэлэй түсэбые болзорhоонь уридаа дүүргэхын түлөө патриотическа үүсхэлнүүд хаа хаанагүй үргэнөөр дэмжэгдэжэ байнхай. Промышленностиин, барилгын, транспортын, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда политическэ, ажалай ехэ үүсхэл эдэбхи дэлгэрээ. Ороной аха дүү бусад республикануудта адли, Совет Молдави коммунизм байгуулгада шэнэ амжалтануудые түйлажа, СССР-эй байгуулагдаhaар 50 жэлэй ойе угтаха байhыень ажалшадай эдэбхи үүсхэл батаар гэршэлнэ.

...АХА ДҮҮГЭЙ ...ЭБДЭРШЭГҮЙ ...ХАНИ НҮХЭСЭЛ

П. А. ПАСКАРЬ,

Молдавиин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ

...змын бэелхэдэ, «Коммунизмын ...териально-техническэ үндэhэ ...ури байгуулгада, социальна ха...лсаануудые наринжуулан hай...руулгада, экономическа хүсэ ...дал ба уласхоорондын оршондо... нэрэ хүндые бэхижүүлэн дээ...лүүлгэдэ манай Эхэ орон үшөө ...тэ ехэ алхам хэхэ юм» гэжэ ...ПСС-эй ЦК-гай Генеральна сек...тарь нүхэр Л. И. Брежнев проф...озуудай XV съезд дээрэ тэмдэг...э hэн.

Үргэн дэлюун Эхэ ороноо ухаан ...долоороо хаймадан хараха, ком...нис байгуулалтын асари ехэ ...ал хэрэгүүдэй амисхалые шаг... соносохо бүхэндөө совет хүн ...ведүүдэй орондо ажаhууха, ...аллаха, дэлхэй дээрэ түрүүлэн ...н түрэлтэнэй гэрэлтэ hайхан ...йдалые зохёохо түүхэтэ нэрэ ...дэдэ хүртэhэн хүсэн түгэс ...дта хабаатай байhанаа шэнэ ...тэйгөөр мэдэрдэг юм.

Коммунис партиин ленинскэ на...ональна политикын аша үрэ бо...хо Совет Молдави бусад рес...бликануудтай хамта эбтэй эетэй ...э соо СССР-эй 50 жэлэй ойе ...тажа байна.

Советскэ Союз байгуулагдахада, ажабайдалаа шэнээр зо...охо, экономико болон соёл куль...рые хүгжөөхэ шиидхэхы арга ...ломжонуудые, аха дүү бусад ...адуудтал адли, молдаван арад... олгоhон байна. Хэдэн зуугаад, ...нгаад жэлэй турша соо манай ...ад парти болон арад түмэнэй ...ждь Владимир Ильич Лениндэ ...ратай, үнэн сэхэ ябахал. Олон ...дэhэ яhатанhaа бүридэhэн со...алис гүрэниие байгуулгада тэ... асари ехэ габьяатай бшуу.

Молдаван арадай хуби заяан, ...дэнэй гүрэн түрэ, социальна бо...н соёл культурын хүгжэлтын ...лёл өөдэ хэhэн дабшалтань хү...лмэришэн ба таряашанай дэл... дээрэхи түрүүшын гүрэниие ...йгуулгатай нягта холбоотой юм.

1924 ондо Днестр мүрэнэй зүүн ...едэ байгуулагдаhан Молдавиин ...втономито ССР-эй промышленна ...лэдбэриин хэмжээн 1940 ондо, 913 онойхитой сасуулхада, 33,2 ...ахинаар ургаhан байгаа. Молда...иин хүдөө нютагуудта үндэhэн ...убилалтанууд болобо. Таряаша...ай жэжэхэн ажахынуудые нэгэ...үүлжэ, социалис томо ехэ үй...лдбэри болтохо гэhэн Ленинэй ...оперативна түсэб бэелүүлхэ пар...иин хараа шугам толотомо амжалтануудые түйлаа.

СОЁЛ КУЛЬТУРЫН байгуулалта амжалтатайгаар хэгдэбэ. Ехэ зоной дунда үзэг ...шэг мэдэхэгүй байлгые усадха... хэрэг бэелүүлэгдээ hэн. Бүгэ... ниитэдэ долоон жэлэй hуралсал гоо таhалhан хизаарай экономико hандаран hалаба. Олохон предприятинууд хаагдашоо hэн. Октябриин илалтын ашаар олоhон эдлүүриингээ газарые таряашад ашаглаха аргагүй болоhон юм. Ажалшад политическэ эрхэгүй, дарлалта мүлжэлгэ доро ороо hэн. Молдаван арадай нэгэдэн ниилэжэ, хожомоо Молдавиин АССР-эй союзна республика болгогдотор иимэ байдал үргэлжэлөө бэлэй.

Сүлөөлэгдэhэн нютагуудта үндэhэн хубилалтанууд болобо. Гэбэшье гитлеровскэ Германи СССР-тэ харата муухайгаар добтолжо эзэмдэхэдээ, манай арадай материальна баялигуудые дээрмэдэжэ тоноhон, үгы хэhэн байха юм. Фашис этэгээдүүдэй ушаруулhан хүндэ хүшэр шархые эдэгээхын тула айхабтар ехэ хүсэлэл оролдолго хэрэгтэй байгаа. Коммунис партиин хүтэлбэри доро, ород, украин ба ороной аха дүү бусад арадуудай саг үргэлжын, hайн hайхан туhаламжын ашаар Молдавиин ажалшад промышленна үйлэдбэреэ богони болзор соо hэргээжэ, 1948 ондо дайнай урда тээхи хэмжээнhээ үлүү гаргаа hэн. Молдаван арадай бусад олон түйлалтануудтал адли, энэ амжалта парти болон гүрэнэй ленинскэ национальна политикаhaа үндэhэтэй СССР-эй сүлөөтэ, адли тэгшэ эрхэтэй арадуудай эбдэршэгүй аха дүүгэй нүхэсэлэй илан мандаhанай толотомо гэршэ болоно.

Дайнай hүүлэй жэлнүүдтэ архи нэрэлгын, консервын, саахарай ба промышленностиин бусад hалбаринуудай предприятинууд hэльбэгдэжэ заhагдаhан, шэнээр түхеэрэгдэhэн байгаа. Промышленностиин шэнэ hалбаринууд уданшьегүй хүгжэжэ захалаа hэн. Машина бүтээлгэ, металл болбосоруулга, прибор бүтээлгэ, электротехническэ промышленность гэхэ мэтэ hалбаринууд республика дотор огто үгы байhан юм.

Хүдөө ажахын үйлэдбэри хурдан түргөөр хүгжэбэ. Газар болон мал үсхэбэрилгын ажахые хүгжөөхэ, оньhожоруулха талаар таряалан болон фермэнүүдэй ажалшадай ехэ оролдолго хэшээл гаргаашье hаань, аха дүү республиканууд хүдөө ажахын машинануудаар, үтэгжүүлгээр хангаhан байна. Молдавиин колхоз, совхозуудай ажалшад Россин Федерациин, Украинын суута таряашадай, Прибалтикын малшадай дүй дүршэлые халан абажа, хүдөө ажахын, тэрэнэй бүхы hалбаринуудай ашаг олзые нилээд дээшэлүүлhэн байха юм.

СОЦИАЛИС байгуулалтын жэлнүүдтэ Молдавиин социальна ба соёл культурын ажабайдалда...

МОЛДАВИИН ССР. Дубоссарска ГЭС. ТАСС-ай фотохронико.

ХҮН БҮХЭН дуратай мэргэжэлээ шэлэдэг гэшэ лаб даа. Жэшээнь, би токарьhoo ондоо мэргэжэл шэлэхэгүй байнаб. Амаралтаhaa бусажа ерээд, станогтоо хүдэлжэ эхилхэдээ, минии хуби заяанда шиидхэхы үүргэ дүүргэhэн хүн тухай ой ухаандаа ээлүүдгүй оруулаадхидагби...

ХҮДЭЛМЭРИШЭН НЭРЭМНАЙ ХҮНДЭТЭЙ

Тэрэ Николай Иванович Елфимов гэжэ нэрэ, обогтой. Урдань Сталинградай трактор бүтээлгын заводто ажаллаhан хүдэлмэришэн, фронтовик. Тэрэ фашис булимтарагшадhaa республикыемни сүлөөлэлсөөд, эндэ ажаhуухаар үлэнхэй. Энэ хүн токариин мэргэжэл шэлэхэдэмни ехээр нүлөөлжэ, Молдавиин залуу хүдэлмэришэн ангиин зэргэдэ жагсахадамни туhалаа hэн. Тэрэнэй бушуу түргөөр, шадамар бэрхээр хүдэлхыень харахадаа атаархагша бэлэйб. Намhaа гадна, Ваня Плачинтэ, Миша Плугарь болон манай заводой бусад олон станочнигууд Коля ахайтай мүнөөшье уулзахадаа, баярые хүргэдэг.

Энэ аха нүхэртэеэ уулзаhан үдэрhөөмни хойшо 25 жэл үнгэрөө. Елфимовэй шабинар — бидэнэр заводой үнинэй хүдэлмэришэд болообди. «Ветеран» гэhэн хүндэтэ нэрэ маанадта юундэ олгогдохо болоо юм гэхэдэ, заводой байгуулагдаhанhaa хойшо эндэ ажаллажа байнабди.

Тиихэдэ ямар байгаа hэм?

...1944 оной намар. Совет сэрэгшэдэй намилзуулhан илалтын Улаан туг Кишинев дээгүүр далбана. Хотын байшан гэрнүүд үнэhэн товрог болонхой. Шэрэм элюур, пеэшэнэй үүдэ болон бэшэшье жэжэ бужын хэрэгсэлнүүдые гаргадаг ори ганса завод hандаргаганхай. Хотын захада ехэ буугай нэерээн таhалдаагүй байhаар. Иимэ эрхэ байдалда манай республикын ниислэл хотодо механическа завод байгуулха тухай шиидхэбэри правительство гаргаад байгаа.

Теэд хэн проект зохёохо гээшэб?

Москвагай инженернүүд заводой проектые хэдэхэн hарын турша соо зохёогоод манда эльгээгээ hэн. Түмэр отолдог станогуудые, шэрэм, гуулин, хабтайлгамал түмэр ашаалhан эшелонууд РСФСР-hээ, Украинаhaa ерэбэ. Ураалай болон Сибириин заводуудhaа мэргэжэлтэй, дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэд эльгээгдэбэ. Молдаван, ород, украин, белорус, болгар, гагауз болон бусад үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэд Кишиневто промышленна түрүүшын предприяти бодхоhон байна.

Ехэ hандаралда ороhон хотые hэргээхын тула барилгын материалнууд хэрэгтэй hааб даа. Эбдэрhэн электростанцинуудай, хилээмэнэй заводуудай, тээрмэнүүдэй түхеэрэлгэнүүд заводой цехүүдтэ заhабарилагдадаг hэн.

Завод тухайгаа юундэ иимэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэнэбиб гэхэдэ, тэрэнэй түүхэ хадаа минии республикада шэнэ hалбариин — машина бүтээлгын промышленностиин хүгжэн hалбаралгын түүхэ болоно. КПСС-эй ЦК-гай 1957 оной июньдэ болоhон Пленумэй hүүлээр Котовскиин нэрэмжэтэ заводой хуби заяанда эрид хубилалта болоhон юм. Уhа бүлэхэ электронасосуудай орондомнай хэрэгтэй болоходонь, бидэ энэ шухала түхеэрэлгэ бүтээжэ захалаа hэмди. Манай ангиин аха дүүнэр ехэ туhа хүргэбэ. Москвагай «Красный пролетарий» завод, Рязаниин, Тбилисиин, Ереванай, Дунда Волгын станок бүтээлгын предприятинууд металл отолдог түхеэрэлгэнүүдые эльгээгээ, Харьковай электромеханическа заводой коллектив техническэ документацяар хангаа.

Тоо, баримтанууд. Олохон ушарта эдээнэй саана габшагай ажал далдалагдадаг гээшэ! Богонихон болзор соо уhа бүлэхэ түрүүшын агрегадуудые хабсаргаhан хүнүүд тухай үльгэр домог зохёожо болоно. Теэд оройдоол гурбан жэлэй үнгэрхэдэ, дүн хамта 18 мянган иимэ түхеэрэлгэ бүтээhэн байгаа. Мүнөө манай завод электронасосуудые бүтээн гаргаха талаар орон дотороо гол предприяти болонхой. Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаhан, үйлэдбэриин үндэр соёл культуратай предприяти гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн манай завод зургаан жэлэй турша соо квартал бүхэндэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдана. Бүтээн гаргаhан продукцияа Советскэ Союзай бүхы нютагуудта эльгээхэhээ гадна, хори тухай харийн гүрэндэ ябуулнабди.

Токарь байха гээшэ мүнөө ямар удхатайб? Зохёохы бэдэрэлгэ, продукциин шэнэ зүйлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргахын тула техническэ шиидхэбэри хэнгүй амжалта түйлахагүйш. Хүдэлмэришэниие инженерhээ илгаха гээшэ мүнөө орёо болонхой. Имагтал манай заводто бэшэ, харин Молдавиин бүхы предприятинуудта дунда hургуулигүй токариие, слесариие, үрэмдэгшые олохогүйт.

Манай ороной арадуудай хани барисаан тухай КПСС-эй ЦК-гай «Совет Социалис Республиканүүдай Союзай байгуулагдаhaар 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл хэхэ тухай» тогтоол соо дэлгэрэнгыгээр хэлэгдэнэ. Энэ хани барисаанай үгы hаа, минии Молдави иимэ хүгжэлтэ хэзээдэшье түйлахагүй hэн.

Шэнэ заводуудые байгуулхын, продукци гаргалгаяа хоёрhоо үлүүтэй дахинаар ехэдхэхын тула юhэдэхи түсэбтэ табан жэлдэ улам бүри габшагайгаар хүдэлхэ болонобди. Хараалhанаа түйлаха байhамнай дамжаггүй. Юуб гэхэдэ, СССР-эй арадуудай бэе бэедээ туhалалсаха ёho заншал энээниие батална. Ангиингаа аха дүүнэртэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэнэб!

Ф. ТАТАРУ,
Ленинэй орденой кавалер, Кишиневой Котовскиин нэрэмжэтэ насосой заводой токарь.

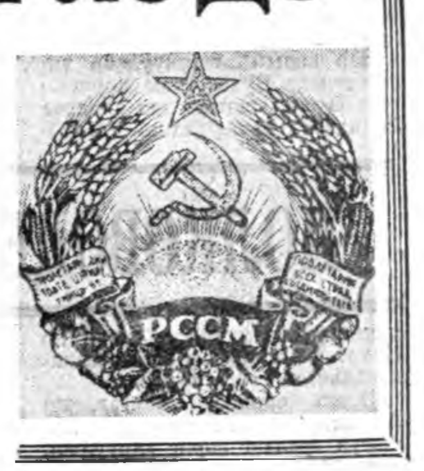

МОЛДАВИИН ССР. Виорика. Молдаван хэлэн дээрэ ургы нигэжэл нэрлэгдэдэг юм. Республика дотороо алдар сууда гараhан уран hайханай бүлгэмэй коллективүүдэй нэгэн иимэ нэрэтэй. Молдаван, украин, ород, гагауз болон бусад арадуудай хатар наадан тэрэнэй репертуарта ороно.

Тирасполиин хатаршад манай Эхэ ороной олон хото городуудта бэлиг шадабаряа харуулхадаа, нэгэнтэ бэшэ илажа гараhан байха юм. Республика дотор түрүүшүүлэй тоодо орожо, арадай уран hайханай бүлгэмэй хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө hэн.

hаяхан Виорика Чехословаки ошохо уряал абаа. Тэрэ хилын саана түрүүшынхеэ гастрольдо гарахань.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ансамбль болгар арадай хатар гүйсэдхэжэ байна.

ДУРАСХААЛ БОЛГОН...

МОЛДАВИИН ССР-эй Мичуринай нэрэмжэтэ колхозой шэнэ гостиницын сонхоор харахада, Крымдэхи суута гараhан Баабгай хадада адлирхуу үндэр тэгшэ газар үзэсхэлэн hайханаар үзэгдэдэг. Тэрэ Үгытэйшүүлэй хада гэжэ нэрэтэй юм. Миллион олзо доходтой колхоздо ерэhэн айлшад энэ нэрээрнь гайхан гэлылдэдэг юм. Энэ үндэр тэгшэ газарта иимэ нэрын үгтэhөөр олон зуун жэл үнгэрөө, теэд тэрэниие урда сагай дурасхаал болгожо үлөөhэн байна гэжэ тэдэнэр ойлгуулдаг.

Дайнай hүүлэй түрүүшын жэлнүүдтэ эндэ, Молдавиин баруун талада, колхозуудай байгуулагдахада, Үгытэйшүүлэй хада нэрэдээ таарахаяа болёо hэн. Молдаван, украин, чех арадуудай ажаhуудаг гурбан hуурин хамтын ажахы боложо нэгэдээд, ажал хүдэлмэридөө хам ороhон байгаа. Тэдэнэр энэ хадын ташалангуудаар виноград тарижа захалhан түүхэтэй. Мүнөө эндэхид 250 гектарайнгаа га бүриhөө 80—90 центнер алим жэмэс хуряана. Имагтал нёдондо Үгытэйшүүлэй хада 600 мянган түхэригэй ашаг олзо ажахыда үгэhэн байха.

Татарештэтэй ниилэhэн Голубой гэжэ тосхондо хуушан тээрмэ мүнөөшье сахигдажа байдаг. Тэрэнэй яажа баригдаhаниинь hонирхолтой. Зуун жэлэй урда тээ ниишэ нүүжэ ерэhэн чех зон тээрмэ барихые шиидэхэдэнь, нэгэ баян түхеэрэлгэ асаржа, энэ тээрмые гушан жэлэй турша соо барижа байхые дурадхаа hэн. Тиихэдэнь нүүжэ ерэгшэд өөhэдынгөө дурадхал оруулба: энэ сагай үнгэрхэдэ, үүдээр гаргаха аргагүй бүхы юумэн таряашадай зөөри боложо үлэхэ ёhотой. Машина бэхи hуури дээрэ табяад, ханануудыень бодхоожо захалбад. Тиихэдээ үүдыень ганса хүнэй хажуулдижа ороходоо арай багтама уйтанаар хэhэн байгаа...

Мүнөө эндэ барилгануудынь болбосон түхэлтэй. Колхозой түрүүлэгшэ, республикын Верховно Соведэй депутат Иосиф Карасек шэнэ барилгануудые хэлгэдэ анхаралаа ехээр хандуулдаг.

Байрын гэрнүүдые бариха барилгашадай тусхай бригада колхоздо эмхидхэгдэнхэй. Эндэ хүдэлхэеэ ерэhэн айлнууд шэнэ гэртэ ороходоо, табан жэлэй турша соо сэнгыень hубарюулан түлэдэг юм. 960 хүнэй hууритай hургуули, үнеэдэй түмэр-бетоноор баригдаhан хоёр байра, хатаалгын цехтэй тамхинай бүлэг барилганууд, эдеэ хоолой магазин, хори гаран байшан гэр hүүлэй жэлнүүдтэ колхоздо баригдаhан байна. Гадна сельпо Мичуринай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй өөhэдынгөө хүсөөр гэр байра барихын тула 40 тонно цемент, 130 кубометр модо худалдаhан байгаа.

...Хэзээ нэгэтэ хүршэ тосхонууд өөhэд өөhэдын нюусатай байhан юм. Молдаван зон виноград тарихадаа бэрхэ, чехүүд түмэршэ, модошо дархашуул, украин зон огород тарихадаа шадамар бэрхэ байгаа. Зүгөөр энэ колхоздо хамтадаа хүдэлхэдөө, тэдэ бэлиг шадабарияа бэе бэедээ дамжуулан үгэhэн байна. Энээнhээ уламжалан, чех эхэнэр Эмилия Вавринагай виноград ургуулагша болоhониинь хэниешье гайхуулнагүй. Үнэн сэхэ, габшагай ажалыень Эхэ оромнай үндэрөөр сэгнэжэ, Ленинэй орденоор тэрэниие шагнаа.

СССР-эй байгуулагдаhaар 50 жэлэй ойн жэлдэ Кагулдахи түүхын-хизаар ороноо шэнжэлгын музей өөрын хэдэн филиалнуудые район дотороо нээхые бодомжолhон байна. Интернациональна хани барисаанай хүдөөгэй музей Мичуринай нэрэмжэтэ колхозой түб буусада — Татарештэдэ байгуулагдаха.

(ТАСС-ай корр).

Кишинев.

НАРАНАЙ ХУРСА ЭЛШЭ ДОРО

Совет хүнүүдэй интернационализм тухай уран зохёолшын бодомжонууд

Совет арадуудай аха дүүгэй эбдэршэгүй хани барисаан, бата нэгэдэл, пролетарска интернационализм хадаа СССР-тэ социализм ба коммунизм байгуулгын амжалтануудай гол шухала эшэ үндэhэн болоно. Арадуудай хани барисаан — агуухэ баялиг. Владимир Ильич Ленин тэрэнэй үндэhэ hуури табяа hэн. Манай аха дүүгэй нэгэдэлдэ олон арбаад үндэhэ яhатанай — бага, ехэ илгаагүй — түлөөлэгшэдэй эбтэй эетэйгээр ажаhуун, шэн габьяатайгаар ажаллаха дүүрэн арга боломжонууд бии гэжэ КПСС-эй ЦК-гай «Совет Социалис Республикануудай Союзай байгуулагдаhaар 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл хэхэ тухай» тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Иимэ эбдэршэгүй бата нэгэдэлые дэлхэйн арад түмэн үзөөгүй байха. Энэ бата нэгэдэл арадуудай бэе бэедээ этигэн найдалгада, анхарал хандуулгада үндэhэлнэ. Октябриин илалта, дарлагша ангиие усадхалга, ороноо индустриализацилга, хүдөө ажахые коллективизацилга, соёлой хубисхал Гитлерэй фашизмые hамна бута сохилго, амгалан тайбан байгуулалтада түйлаhан илалтанууд — эдэ бүгэдэ социалис гүрэндэ нэгэдэн ажаhууhан совет арадуудай хүсэл зориг, тэдэнэй хани барисаанай аша үрэ болоно.

Совет Социалис Республиканүүдай Союзай байгуулагдаhaар 50 жэлэй ойе угтахадаа, совет хүн бүхэн интернационализм, хани барисаан, нэгэдэл, арадуудай бэе бэедээ туhалалсалга тухай заатагүй бодомжолно.

...Минии эхэ нютаг болохо молдавска hуурин ороной Европо хубиин урда захада оршодог юм. Түрэhэн гараhан, hургуулида hураhан, ажабайдалайнгаа үргэн замда гараhан нютагтаа дуратаи байhамни элитэ лаб даа. Молдаван зонhоо гадна, ородууд, украинецууд, белорусууд, евреинүүд, цыганууд тэндэ ажаhуудаг юм. Магад бусадшье арадуудай түлөөлэгшэд олдожо болохо. Энэньшье гайхалтай бэшэ. Урдандаа нютагай баяшуул хүн зоной хоорондо хэрүүл хёмороо гаргадаг hэн гэжэ эсэгэмни голхорон хөөрэдэг бэлэй. Юунэй тулада? Буhалгаалагшадые зоборигүйхэнөөр дарахын тула тэдэнэй хоорондохи харилсаа холбооень эбдэдэг байгаа бшуу.

Октябриин революци илаа. Тиихэдэнь үндэhэ яhанай илгаагүйгөөр бүхы арад түмэн нэгэдэн жагсаhан байна. Шэнэ байдал эбтэй эетэйгээр, амжалтатайгаар байгуулаа. Зүгөөр шуhата дайн тэдэнэй амгалан байдалые эбдээ hэн. Гитлерэй сэрэгүүд түрэл тосхониемни саг зиурын турша соо эзэмдэхэдээ, хүн зоной дунда хёмороо гаргаха hэдэлгэ хээшье hаань, хорото ябуулгануудынь аша үрэгүйгөөр буруу hүрэhэн байгаа. Нютагаймни хүн зон эзэм эзэмээ ниилүүлжэ, эбтэй эетэйгээр тэмсэлдэ бодоо бэлэй.

Мүнөө Совет орондо арадуудай хани барисаан, харилсаа холбоон шэнэ шатада гаранхай. Энэ талаар ород хэлэн хани барисаанай, адли тэгшэ байдалой, ниитэ үг зорилгонуудай хэлэн, Пушкинай ба Белинскиин, Лермонтовэй ба Горькиин, Чеховэй ба Маяковскиин, Толстойн ба Ленинэй түрэлхи хэлэн сэгнэшэгүй үүргэ дүүргэнэ. СССР-эй бүхы үндэhэ яhатан ород хэлые шэлэжэ, үгэеэ ойлголсолгын, харилсан туhалалсалгын хэлэн болгоо гэжэ КПСС-эй ЦК-гай дээрэ дурсагдаhан тогтоол соо хэлэгдэнэ. Пушкинай ба Блогой, Лермонтовэй ба Есенинэй, Маяковскиин ба Твардовскиин номуудые уншангүй ажаhуужа шадахагүйб. Оршуулгагүйгөөр тэдэниие ойлгодог байhандаа омогорхоноб. Исаковский болон Шолоховой манай «Миорицые» уншадаг, нютагаархидаймни зохёолнуудые hайн мэдэдэг байhандань омогорхоноб. Имагтал ород хэлэнэй ашаар дэлхэйн бүхы үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэдэй бэшэhэн зохёолнуудые уншажа ойлгохо аргатайлди.

Совет хүнүүд пролетарска интернационализмын сурталаар хүмүүжүүлэгдэнэ. Манайда хүн бүхэн гараха түрэхэhөө хойшо энээниие эхынгээ hүнтэй хамта ябаhадаг байна.

Петря ДАРИЕНКО,
молдаван уран зохёолшо, «Советская культура» газетын (Москва) ахамад редактор.

(АПН).

СССР-эй 50 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын тулада совет арад бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Комсомолшууд болон залуушуул революционно, дайшалхы ба ажалай алдар солын газарнуудаар үнгэргэгдэхэ Бүхэсоюзна аяншалгын 6-дахи шатые экэ алдарта һайндэртэ зорюулхань. Республикымнай залуушуул мүн лэ Бүхэсоюзна энэ аяншалгада хабаадалсаха гэжэ шиидээ.

ПОЛКОВОДЕЦОЙ НЭРЭМЖЭТЭ...

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ эгэршэгүй эрэлхэг зориг харуулжа, сэрэгэй алдар суута начальник болоһон, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, Советскэ Союзай Маршал Константин Константинович Рокоссовскиин командалһан морин сэрэгэй 35-дахи полк 1921 ондо Буряадай һуурин тосхонуудые харини эзэмдэгшэд болон сагаан гвардеецүүдһээ сүлөөлэлсэһэн түүхэтэй. Тиихэ үедэ К. К. Рокоссовский 25-тай залуу хүбүүн ябаһан байгаа.

Сэрэгэй агуу полководец домогто дурасхаалнууд соогоо нигэжэ бэшэһэн байдаг: «1921 оной июнь һарада манай Улаан Арми барон Унгерные хархис сэрэгүүдые Монголой хилэ шадар үй бута сохин дарожа байгаа. Зүгөөр манай ябаган сэрэгүүдэй байрлаһан Зэлтэрэ һуурин тээшэ дайсанай морин сэрэг сүмэрэн ороо гэжэ мэдэгдэбэ. Энэ үедэ минии командоволжо ябаһан 35-дахи полк Унгерные морин сэрэгые хамха сохихо гэһэн дайшалхы даабари абаа һэн. Тиин дайсаниие һэлмээр сабшан һүнөөгөө бэлэйбди...»

1921 оной июниин 2-то Зэлтэрэ тосхондо болоһон байлдаан соогуур морин сэрэгэй 35-дахи полкын 100 шахуу сэрэгшэд баатарай үхэлөөр унаһан юм. Мүн лэ полкын командир хүлөө хоёрдохиёо шархатаһан байна.

Энэ байлдаанай түлөө полкын командир Дайшалхы Улаан Тугай орденоор шагнагдаа һэн. Граждан ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ шэн габьяа харуулһанайнгаа түлөө К. К. Рокоссовский Ленинэй 7, Дайшалхы Улаан Тугай 6 ордендо хүртэһэн байха юм. Алдарта баатарай энгэр дээрэ яларуулһан бүхы хайрэ шагнал—аяар 40 гаран орден, медальнууд болоно.

Зэлтэрын найман жэлэй һургуулиин һурагшад Совет Эхэ оронойнгоо үмэнэ К. К. Рокоссовскиин онсо ехэ габьяатай байһые хараадаа абажа, мүн Зэдын аймагай Зэлтэрэ тосхониие сүлөөлхын түлөө болоһон байлдаануудай дурасхаалда зорюулжа, һургуулиингаа дэргэдэ дайшалхы алдар солын музей нээһэн байна. Һурагшад энэ музейгээ суута полководецой нэрээр нэрлэһэн байха юм.

Тус һургуулиин һурагшад оронойнгоо олохон музейнүүдтэй, Константин Константиновичтай сугтаа алба хэһэн хүнүүдтэй, тэрэнэй түрэлхид ба дүтын хани нүхэдтэй бэшэг абалсажа байдаг. Жэшээлхэдэ, Белоруссиин музей Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Белорусска нэгэдэхи фронтые командалагша ябаһан К. К. Рокоссовскиин дайшалхы ажал ябуулгада хамаатай табан фотографи Зэлтэрэ тосхоной үхибүүдтэ бэлэг болгон эльгээһэн байна.

Тобшохон удхатай бэшэг фото-зурагтай сугтаа ерэһэн байна. «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ К. К. Рокоссовскиин нэрэмжэтэ партизануудай гурбан бригада Белоруссида дайшалхы ябуулгаа хэжэ байгаа. Фашис булимтарагшадтай болоһон хатуу шанга байлдаануудта эрэлхэг зоригто баатаршалга гаргаһанайнгаа түлөө Белоруссиин 87 партизан Советскэ Союзай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй» гээд бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Петр Шетинкинэй отряд болон К. К. Рокоссовскиин полктой холбоо барисаа байгуулхын тулада Монголой Арадай Республикын ударидагшад Сүхэ-Баатар, Чойбалсан гэгшэд Зэлтэрэ нютагта айлшалһан намтартай. Игэжэ энэ тосхон совет арадай революционно ба дайшалхы алдар солын домогтүүхэдэ ороһон байна бшуу.

О. ЦЫБИКОВ.

МОСКВА. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан «Совет Армени СССР-эй арадуудай аха дүү бүлэдэ» гэһэн выставкэ СССР-эй Революциин түбэй музейдэ нээгдэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хойто-Кавказһаа Соведүүдэй Бүхэсоюзна нэгэдэхи съездын делегат А. И. Мильчаков (дундань) бронетанкова сэрэгүүдэй маршал А. Х. Бабаджанянтай хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Элдэб һонин

АНХАНАЙНГАА ТҮХЭЛДЭ ОРУУЛАГДАБА

Хэдэн зуун жэлдэ төөрижэ ябаһанай һүүлээр Рафаэлиин «Хэрээһэнһээ буулгалга» гэһэн мэдээжэ зураг Рим хотын Боргезе галерейдэ бусаба. Гүйсэд һэргээгдэһэн энэ зураг агууехэ уран зураашын этээл эртын орой гарһа бүтээл болоо үлэнхэй.

Перуджын эгээл эзэрхэг шуналхай зонхилогшодой нэгэн болохо —Аталанта Бальониин эхын захилаар энэ зурагые Рафаэль 1507 ондо зураһан байна. Тэрэ эхэнэр энэ зурагые һүмэдэ бэлэглэжэ, хотын хүн зондо үйдхэр гашуудал асарһан хүбүүнэйнгээ нүтэлтэ үйлэ хэрэгые сагааруулхые оролдоһон байгаа ха. Һүүлээрнь энэ уран бүтээл Ватикан да оробо. Удаань Итали руу ороһон дайшалхы добтолгынгоо үедэ Наполеон тэрэниие һайхашаагаад, Париж абаашаа һэн. Энэ тэрэ 1815 он болотор байгаа. Һүүлээрнь зураг сэгнэгшэдэй гарһаа гарта дамжан, нэгэ хотоһоо нүгөөдэдэнь ошоһоор, һөөргөө Итали ерэһэн намтартай.

Игэжэ төөрижэ түгэншэлжэ элдэб хүнүүдэй гарһаа гарта дамжан ябахадаа, зурагууд ехээр гэмтэдэг, муудадаг байна. Юуб гэхэдэ, зарим хүдхэшүүл зурагые өөрынхеэрээ «заһахые, гоёохые» гү, али «шэнэ, ондоо үнгэ оруулхые һэдэһэн, нүгөө заримынинь уран бүтээлые һэргээхэ гү, али үни удаан гоё зандань байлгахые оролдон, тооһо хиртэһээнь аршаншьегүй, лаагаар шэ... шажархиһан байха юм. Иимэрхүү заһабарида Рафаэлиинш... зурагууд, мүн тэрэ тоодо «Хэрээһэнһээ буулгалгашье» ороһон байна. Гэбэшье зурагуудые һэргээн шэнэлэгшэд шэнжэлэн үзэхэдөө, энэ бүтээлые хуушан түхэлдэнь оруулжа болохоор гэжэ тухайлба.

Зурагуудые һэргээн шэнэлэгшэд Римэй түбэй институтда хоёр жэл соо орёо, нарин хүдэлмэри ябуулжалба. Эндэ тусхай мэргэжэлтэд зурагай миллиметр бүхэниие наринаар шэнжэлжэ, хэдэн зуун жэлэй туршада оруулагдаһан хубилалтануудые алдангүй эли... рүүлхые оролдоһон байна. «Хэрээһэнһээ буулгалга» анхан түрүүн модон дээрэ зурагдаһан аад, һүүлээрнь хоосто дээрэ буулгагдаһан түүхэтэй. Тиихэдээ энэ зураг халуун, хүйтэндэ, шииг нойтондо түргэн гэмтэдэг болоод гэжэ хэншье һанаагүй байгаа ха. Сагай үнгэрхэдэ, нэгэ бага хуушарантахадаа, шэрэнь хобхоржо эхилээд, тэрэниинь хэды ... хин сабуу холиһон лаагаар хушаһан байха юм. Энэнь һэргээн шэнэлэгшэдэй хүдэлмэри... һаалта болоо. Мүн Рафаэлиин һүүлээр «заһагшадай» нэгэн Христосой хүлые дүнгөөд бай... һан залуу хүбүүнэй ташаае шэ... дэжэрхиһэниинь мэдэгдэбэ.

Тиигэжэ хоёр жэл соо һэргээн шэнэлэгдэһэнэй һүүлээр «Хэрээһэнһээ буулгалга» анханайнгаа хэбээр зоной анхаралда табигдаба.

Н. ГРИШИН,
АПН-эй корр.

Рим.

ШЭНЭ ГУРИМААР

Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй соёлой байшан соо хүгжэм зэдэлжэ, хүхюу зугаатай байба. Хуби заяагаа нэгэдүүлжэ, гэр бүлэ бологшод эндэ баярай иимэ оршон байдалда гэрлэһэн тухай гэршэлгэ абана.

...Хүбэн сагаан платитай басаган елэн хара костюмтай хүбүүн хоёр зал соо дэлгээтэй ута ковер дээгүүр алхалжа, аймагай ЗАГС-ые даагша Х. А. Ахметовагай, сомоной Соведэй хүдэлмэрилэгшэдэй, олониитын түлөөлэгшэдэй һууһан столдо дүтэлэн ерэбэ. Баярай хүгжэм, хани нүхэдэйнь альга ташалган... Гэр бүлэ бологшодто юрөөлэй үгэнүүд хэлэгдэбэ, гэрлэһэн тухай үнэмшэлгэ барюулагдаба. Һүүлээрнь хүбүүн басаган хоёр соёлой байшангай хажуудахи залуу бүлэнэрэй аллей соо хоёр-хоёр модо һуулгаба. Игэжэ шэнэ гуримаар шэнэ айлнууд мүндэлөө.

ВЛКСМ-эй Түнхэнэй райкомой секретарь И. С. Юрьев, Хэрэнэй дунда һургуулиин багша Н. Г. Аксенова, барилгын управлениин хүдэлмэришэн А. Зверев, медицинскэ фельдшер В. Иванова гэгшэд һаяхан айл болобо.

С. ОЧИРОВ.

ҺОНИРХОН ТАНИЛСАБА

Монгол ороной, мүн Буряадай республикын ажалшадай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон жэлһээ жэлдэ улам үргэдэжэ, бэхижэжэ байна. МНР-эй Сэлэнгын аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад хүршэ Зэдын аймагай ажахы болон эмхи зургаануудаар аяншалжа, дүй дүршэлтэйнь танилсадаг, тэрэниие халан абадаг болоһоор үнинэй юм.

Һаяхан Монгол ороной Зэлтэрын гүрэнэй ажахын директор Мандай, тэндэхи дунда һургуулиин директор Согбадарх, багша Чултэм гэгшэд Бургалтай нютаг айлшалба. Тэдэнэр Бургалтайн. Зэлтэрын һургуулинуудай коллективүүдэй хүдэлмэритэй танилсаһан, һурагшад болон багшанартай уулзажа хөөрэлдэһэн байна. Тиихэдэ «Мир» колхозой түб һууринай культурын байшангай, үхибүүдэй саадай ажалтай танилсаа.

Монголой Арадай Республикаһаа ерэһэн айлшад Зэлтэрын һургуулиин дэргэдэхи Рокоссовскиин нэрэмжэтэ музейдэ орожо, тэрэнэй экспонадуудые ехэтэ һонирхон хараба. Тиихэдэ аймагай түб Петропавловка тосхондо ошожо, тэндэхи соёлой байшангай хүдэлмэреэр һонирхоһон, шэнэ барилгануудые хараһан байха юм.

Хүршэнэрнай сэдьхэлээ ханангя түрэл нютагаа бусаһан байна.

Д-Д. БАДМАЕВ.

ХОЛЫН АЙЛШАД—ХҮДӨӨДЭ

— Холын городһоо артистнар наада табихаяа ерээ!—гэжэ шордогорхон хүбүүн баяртайгаар хашхарһаар гэртээ оробо.

— Түймэрэй боложо байһан юумэндэл мэгдэхэ! Залд гэжэ абаалби. Хэн шамда хэлээб,—гээд хүгшөөдэйнь нюдэнэйнгөө шэл дээгүүр хараад зогсошобо.

— Соносхол уншааб. Энэ үдэшэ соёлой байшанда табихань. Хүгшөөдэй ошожо хараябди.

—Холын нютагһаа ерэһэн айлшадай зүжэгые харахада болохо даа.

Иимэрхүү хөөрэлдөөн Мухар-Шэбэрэй тосхоной айлнуудаар сахилгаан түргөөр тараадхёо һэн. Юуб гэхэдэ, Амарай областиин театрай бүлэг артистнар Мухар-Шэбэр ошожо, А. Макаенгой «Трибунал» гэжэ хоёр үйлэтэй трагикомеди харуулһан байна. РСФСР-эй габьяата артистнар Е. А. Бровкин, О. Д. Высоцкая гэгшэд зүжэгэй гол рольнуудта шадамар бэрхээр наадажа, сугларагшадые ехэтэ һонирхуулаа.

Тус театрай артистнар Улаан-Үдын ажалшадта олохон зүжэгүүдээ харуулха зуураа, республикымнай хүдөө нютагуудаар ябажа, малшад, таряашадта зүжэг наадаяа харуулна.

М. ЦЫРЕНОВ.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО ХИЛЫН ЦААНАҺАА

ВАШИНГТОН

США-гай СЕНАДТА

ТАСС

Ракетэһээ хамгаалалта хэхэ түхеэрэлгэнүүдые хизаарлаха тухай СССР ба США-гай хоорондо Москвада баталагдаһан договор, стратегическэ добтолхы зэбсэгүүдые хизаарлаха талаар бэелүүлэгдэхэ зарим хэмжээнүүд тухай СССР ба США-гай хоорондо хэгдэһэн саг зуурын хэлсээн уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада нилээд ехэ туһа нэмэри болоно гэжэ гадаадын хэрэгүүдээр сенадай комиссиин гэшүүдэй олонхи тэмдэглэнэ.

Тэрэ «хойшодоо хөөрэлдөөнүүдые хэхэ арга боломжо» нээнэ гэжэ комиссиин түрүүлэгшэ сенатор Фулбрайт договорые амаршалхадаа тэмдэглээ. Москвада баталагдаһан договор, хэлсээн «амгалан тайбанаар зэргэ оршон һууха ёһо гуримуудые баримталхын тула Холбоото Штадуудай, Советскэ Союзай абаһан эгээн ехэ уялганууд болоно» гэжэ Фулбрайт мэдүүлбэ.

БРЮССЕЛЬ

Сэрэгэй һуралсал үнгэргэгдэхэнь

ТАСС

НАТО-гой сэрэгэй һуралсал байгша оной июниин 26—30 болотор үнгэргэгдэхэнь гэжэ эндэ соносхогдоо. Һуралсал «Сэнд мартин-72» гэжэ нюуса нэрэтэй байха. «Европын түбэй зоной агаарай-сэрэгэй тактическа подразделенинүүдэй бэлэдхэл хэлгэ» һуралсалай зорилго болоно гэжэ «Метрополь» газетэ бэшэнэ. США-гай, Англиин, Канадын, Бельгиин, Голландиин, ФРГ-гэй агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй подразделенинүүд һуралсалда хабаадалсаха.

ПАРИЖ

Шархатаһан газар

ТАСС

Американ эрдэмтэ профессор Э. Пфейфер эндэ болоһон пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Индохитадай газар нютагуудые зэрлиг бүдүүлигээр бомбодожо байһыень эрид шангаар шүүмжэлбэ.

Американ эрдэмтэ Индохитадта дүрбэ дахин аяншалхадаа, ДРВ-дэ, Урда Вьетнамда, Лаосто, Камбоджодо хүрэһэн байгаа. Тиихэдээ бүмбэрсэг дэлхэйн тус районой байгаалиин баялигуудта, оршон тойрондо США-гай эзэрхэг түрихэшүүлэй ямар уршаг түбэг тохёолдуулжа байһыень хараһан байха юм. Профессор Э. Пфейферэй үгэ хэлэхэдэ, Индохитадай байгаалиин баялигуудые американ сэрэгүүдэй ямараар һандаргажа, үгы хэжэ байһан тухай тэрэнэй буулгаһан документальна фильм харуулагдаа.

Индохитадай, илангаяа Урда Вьетнамай газар эдэгэшэгүй шарха абаа гэжэ профессор Э. Пфейфер мэдүүлбэ. Барайгарай талмайнууд, үрэ жэмэстэ модод, хада уулануудые бомбын тэһэрэлгэһээ нүхэ һүбэ болошонхой.

Индохитадта американ армиин үйлэдэжэ байһан харата ябуулганууд бүхы хүн түрэлтэндэ эсэргүү гэмтэ хэрэг болоно гэжэ Э. Пфейфер мэдүүлээ.

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой ХОРИЛТЫЕ САХИХА

ТАСС

Урда Родезиһээ хромой руда худалдажа абалгаяа үргэлжэлүүлхэ тухай американ сенадай шиидхэбэри Смидэй расис засаг улам бэхижүүлнэ, тус ороной үндэһэн зоной ажабайдалые муу болгоно гэжэ сенатор Г. Макги (демократ Вайоминг штадһаа) мэдүүлээ.

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин хорилтые эбдэжэ, Родезиһээ хромой руда болон «стратегическэ удхатай бусад түүхэй эдые» худалдажа абахые зүбшөөһэн хуули Холбоото Штадууд нёдондо баталан абаа һэн. Үргэн олониитын буруушаалтаар США-гай конгрессэй гадаадын хэрэгүүдэй талаар сенадай комисси энэ хуулиие усадхахын түлөө тэмсэл хэхэ баатай болоһон юм. «США-гай обороны хэрэгсэлнүүдтэ шухала хэрэгтэй түүхэй эд» гэжэ тоолон, хромой рудае худалдажа абахые зүбшөөһэн заһабари хуулида оруулхые сенатор Гарри Бэрд, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэрэгүүдээр сенадай комиссиин бусад гэшүүд хараалһан байна.

Холбоото Штадууд шиидхэбэреэ дахинаа хаража үзэн, Родезитэй худалдаа наймаа хэхыень 1967 ондо Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин хориһон ушарые дүүргэхэ ёһотой гэжэ Г. Макги июниин 19-дэ сенадта үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

ИНДОХИТАДТАХИ БАЙЛДААНУУД

Куангчи провинциин газар нютагууд уруу нэбтэрэн ороһон сайгон сэрэгүүдэй ехэ хүсэнүүдые июниин 20-до Урда Вьетнамай патриодууд сухарюулан намнаа. Энэ провинциин урда захада болоһон шанга байлдаанууд гурбан үдэрэй турша соо үргэлжэлөө. США-гай авиаци болон сэрэгэй корабльнуудай туһаламжа, дэмжэлгын ашаар дахуул сэрэгүүдэй частьнууд Митянь мүрэнэй эрье шадарай нютагуудые эзэмдэжэ байһан сүлөөлэлгын хүсэнүүдтэ шанга сохилто хэхые һэдэһэн байгаа.

Хюэ хотоһоо хойгуур 35 километртэ шэбээлһэн сайгон сэрэгүүдэй бэхилэлтэнүүдтэ патриодууд добтолжо, ехэ гээлтэ хоролтодо оруулаа.

Сайгонһоо хойшоо 90 километртэ оршодог Анлок хотодо хүреэлэгдэһэн дахуул сэрэгүүд энэ уршаг түбэгһөө гарахые һэдэбэшье урагшагүйдөө.

Урда Вьетнамай сүлөөлэгдэһэн нютагуудые американ «В-52» түхэлэй бомбордировщигууд бомбодожо үргэлжэлһөөр. Нэгэ үдэрэй турша соо тэдэ Куангчи, Тхыатхиен, Контум, Биньлонг, Фыоктуи провинцинуудта 4 мянга шахуу тонно бомбо хаяба.

ХАНОЙ. (ТАСС). Үнгэрһэн неделиин хугасаа соо Урда Вьетнамай Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд ехэ амжалта туйлаа гэжэ АПО агентство мэдээсэнэ. Меконг мүрэнэй адагтахи Киенфонг провинцида Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд сүлөөлэгдэһэн нютагууд уруу нэбтэрэн ороһон сайгон сэрэгүүдэй хоёр батальониие һамна бута сохиһон байна. Дайсанай 270 гаран солдат хүлһөөнь буулгагдаа, шархатуулагдаа, сэрэгэй ехэ зэбсэг, хэрэгсэл буляан абтаа.

Июниин 16-да Камбоджын патриодууд Кампонграуда дүтэхэнэ эшээлһэн сайгон сэрэгүүдэй бэхилэлтэнүүдтэ добтолбо. Кхмерскэ информационно агентствын дамжуулһанай ёһоор, сүлөөлэлгын хүсэнүүд дайсанай хоёр ротын солдадуудые хүлһөөнь буулгаһан, хоёр вертолёт буудажа унагааһан байха юм. Сайгон армиин 7-дохи дивизиие командалагша генерал Нгуен Кхоа Нам эдэ вертолёдой нэгэндэ һуужа ябаһан байгаа.

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министерство мэдүүлгэ хэхэдээ, июниин 18-да США-гай авиаци Хойто Вьетнамай зарим провинцинуудые бомбодолгоёо үргэлжэлүүлээ гээд тэмдэглэнэ. Намха провинцида Улаан мүрэнэй адагтахи уһанай хаалтануудые, түхеэрэлгэнүүдые бомбодожо гэмтээһэн байна. ДРВ-гэй бэеэ даанхай ба аюулгүй байдалда хамааралсан, хоро хүргэжэ байһан бүхы харата ябуулгануудаа США дары болюулха ёһотой гэһэн эрилтэ мэдүүлгэ дотор табигдана.

ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, июниин 17—19-дэ Вьетнамай Арадай армиин зенитчигүүд ДРВ-гэй нютагуудта добтолһон дайсанай 6 самолёт, тэрэ тоодо стратегическэ «В-52» түхэлэй нэгэ бомбардировщик буудажа унагаагаа.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ВАРШАВА. (ТАСС). ПОРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Эдвард Герегэй, ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Генрих Яблоньскиин уряалаар СФРЮ-гэй Президент, Югославиин Коммунистнуудай Союзай Түрүүлэгшэ Иосип Броз Тито албанай хэрэгээр июниин 19-дэ Варшава ерэбэ.

БЕРЛИН. (ТАСС). СССР-эй юстициин министр В. И. Теребилов түрүүтэй совет делегаци ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, юстициин министр К. Вюнше гэгшын уряалаар июниин 19-дэ Берлин ерээ.

ТОКИО. (ТАСС). Зэргэнүүдтээ 580 мянган хүниие нэгэдүүлдэг Японой багшанарай профсоюзай (НИККЕСО) 41-дэхи съезд Акита хотодо нээгдэбэ. Һуралсалай демократическа ёһо гуримуудые хамгаалхын, буһалгаа хэхэ эрхэтэй болохын, ажаллаха арга боломжыень һайжаруулхын түлөө асуудалнуудые гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд съезд дээрээ зүбшэн хэлсэхэ.

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Арадай депутадуудай нютагай Хуралнуудта боложо үнгэрһэн ээлжээтэ һунгалтын дүнгүүд тухай даб дээрэхи баримтанууд Монголой ниислэл хотодо тунхаглагдаба. Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө һунгалтада хабаадагшадай 99,99 процентнь дуугаа үгэһэн байна.

ТОКИО. (ТАСС). Американ уһан доогуур ябадаг «Флэшер» гэжэ автомна онгосо Окинава аралдахи США-гай Уайт-Бич гэжэ далайн-сэрэгэй баазада оробо. Һара урда тээ Окинавын Японой 47-дохи префектура болоошье һаань, американ сэрэгэй баазанууд эдэ аралнуудта байһаар.

ЛОНДОН. (ТАСС). Англиин солдадууд болон нютагай улад зоной дунда Лондондерридэ тулалдаанууд боложо. Ирландиин хоёр хүн шархатаа.

Хойто Ирландиин Крамлин, Лонг Кеш гэжэ түрмэнүүдтэ тамалагдажа байһан 50 гаран хүн сүлөөдэ гарахые эрилтэ табижа, зургаадахи үдэрөө хооһоор байна. «Онсо байдал тухай хуулиин» үндэһөөр мүшхэлтэ мүрдэлгэ хэнгүй тэдэниие түрмэдэ хааһан юм.

НЬЮ-ЙОРК

Киссинджер Пекиндэ

ТАСС

Информационно агентствэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, национальна аюулгүйн талаар США-гай президентын туһалагша Г. Киссинджер июниин 19-дэ Пекин ерэмсээрээ, КНР-эй премьер Чжоу Энь-лайтай уулзаһан байна.

Киссинджерэй КНР-тэ ерэлгын программа тухай, Хитадай хүтэлбэрилэгшэдтэй тэрэнэй хэхэ хөөрэлдөөнүүд тухай юуншье мэдээсэгдэнэгүй.

УРДА-ВЬЕТНАМАЙ НВСО-гой патриодууд дайсадтаа шанга сохилто хэнэ. Гансахан долоон хоногой туршада Контум провинцида дайсадай 800 солдат хүлһөө буулгагдаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: НВСО-гой сэрэгшэд дайсадай хоргодожо байһан газарнуудые буудана.

ВИА—ТАСС-ай фото.

Капиталай оронуудта

„СИНГАПУР УРУУ ҺҮРЭЛГЭ"

Иимэ нэрэтэй статья ГДР-тэ недели бүхэндэ гарадаг «Вохенпост» газетэдэ толилогдоһон байна. Дэлхэй дээрэ хямда түлөөһэнэй хүдэлмэришэд олонтой газар уруу Баруун Германиин предприятинуудай нүүжэ байһан тухай тэрээн соо хэлэгдэнэ. Тиигэжэ монополинууд ехэ олзо олоно.

Һүүлэй һонинуудай хэблэлэй агентство энэ статья уншагшадай анхаралда тобшохоноор дурадхаба.

«Ролли» сэнгээ дээшэлүүлнэ! «Ролли» булимтаржа эхилбэ!» гэжэ томо үзэгүүдээр бэшэгдэһэн гаршагууд Брауншвейгтэхи «Ролли» фирмын заводуудай фотоаппарадууд болон электронно блицүүдые магтан соносходог газетэнүүдэй хуудаһанууд дээрэ аржына. Гэхэтэй хамта бундесбюргернүүдэй юрын фото-зурагуудые буулгадаг аппарадууд Доодо Саксониин городто бүтээгдэхээ болиһоор үнинэй юм.

«Продукциин үнэ сэнгые урдань үзэгдөөгүйгөөр хямдаруулхын түлөө бидэ үшөө ехээр тэмсэхэбди», — гэжэ «Ролли» фирмын хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Хайнрих Пеезель бүри хоёр жэлэй саана мэдүүлһэн байна. Теэд иимэ олзо ФРГ-һээ ондоо тээшэ ошоогүй һаа олдохогүйл. 1971 ондо Брауншвейгэй фирмэ Гессенэй ба Хойто Германиин банкнуудай туһаламжаар акционерно мүнгэ зөөриеэ 18 миллионһоо 30 миллион марка хүрэтэр дээшэлүүлээд, предприятинуудаа дэлхэй дээрэхи эгээл үнэгүй хүдэлмэриин хүсэтэй газарта — Сингапур уруу абаашаһан байна. Тиин мүнөө хитад уг гарбалтай 2500 хүдэлмэришэд Брауншвейгһээ 30 мянган километр холо газарта «Роллиин» продукциие эгээл хямда сэнгээр бүтээжэ байнхай. Британиин колониальна эзэмдэлгэһээ хойшо үлэһэн хуули ёһо Сингапурта мүнөөшье болотор сахигдажал байһаар. «Ролли» фирмын Брауншвейгтэхи хүдэлмэришэнэй нэгэ час соо olодог салин хүлһые Баруун Германиин боссууд Азидахи эгээл тиимэ хүдэлмэришэндэ бүхэли үдэрэйнь салин болгожо түлэнэ...

«Ролли» фирмын заводуудай эзэд Сингапур уруу нүүжэ, ехээр баяжаха аргатай болоходоо, бэшэ фирмэнүүдтэ яһала һонирхолтой жэшээ харуулаа бшуу. Тиин тэдэнь мүн лэ иимэ хүнгэн олзын хойноһоо эрмэлзэшоо. Фотоаппарадай шэбхэ, объективүүдые бүтээдэг «Цейс» концернын, «Ирон-тор» фирмын заводууд Сингапурта һууринжажа байнхай.

Үйлэдбэриие ондоо орон уруу абаашажа, олзоборёо ехэ болгохо энэ арга тиимэшье шэнэ бэшэ юм. Жэшээлэн хэлэбэл, эхэнэрнүүдэй оймһо гаргадаг заводой эзэн Фриц Карл Шульте 1970 ондо өөрынгөө Шлейзвиг-Гольштейндэхи «Опал» заводые хаагаад, Пуэрто-Рико олтирог дээрэ зургаан фабрика нээһэн байгаа. Мүнөө энэ тропическа олтирог дээрэ хара арһатай 1500 хүдэлмэришэд эхэнэрнүүдэй тоё оймһо нэхэжэ, «Опал» заводой эзэндэ бүри ехэ олзо оруулжа байнхай.

Банкда хэды ехэ нөөсэтэйшье һаа, Шульте ФРГ-гэй концернүүдэй дунда доогуур һуури эзэлдэг. Мүн томонуудшье монополинууд иимэ олзоһоо хэмшээрхэдэггүй. Жэшээнь, «Фольксваген» гэжэ автомобилиин концерн Бразилида автомашинануудай конвейерно үйлэдбэри нээнхэй, «Бош» концерн Тайвань дээрэ оптико бүтээнэ. «Сименс» фирмэ Баруун Германиин промышленна предприятинуудһаа мүн лэ гээгдэнэгүй. Тэрэ һаяхан Африка руу ехэ мүнгэ зөөри һомолһон тухайгаа мэдүүлээ. Тус фирмэ ойрын хэды жэлдэ бүтээхэ продукциингаа хахадые ФРГ-һээ газаа тээ гаргадаг болохо зорилготой.

Иигэжэ үйлэдбэриин эзэдэй оронһоо гаража, тэрьедэн нүүһэнһээ боложо, тэдэнэй хилын саана тоһон соо умбажа байхада, Баруун Германиин хэдэн мянган хүдэлмэришэд эдихэ хоолгүй үлэшэжэ болохо», — гэжэ СЕПГ-һээ бундестагта байһан депутат Фатманн хэлэһэн байна.

(АПН—«Вохенпост»).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Партийна даабари» — түрүү б... шэг. «Шүүмжэлэлгүйгөөр ... гэрөөгүй» — рейдовэ бри... дын корреспонденци. ТАСС-... һүүлэй мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Шэнэ скоростёор» — Г. Седу... вой корреспонденци. Парти... хронико. Түрэл орон доторо...

Гурбадахи хуудаһанда: «Х... дөө тосхоной үйлсэ» — А. Игу... новай корреспонденци. Х... лын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: һүү... лэй һонинууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА

18.00—«Кошкин дом» — ... бүүдтэ зорюулагдаһан мультфил... 18.30 — телепанорама. 18.50 — «Сэлэнгэ» — телевизионно журн...

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

20.10 — Москвагай драм... театрай телезүжэг. 21.20 — «... бан жэлэй хоердохи жэл» гэ... дамжуулга. 23.05 — докум... тальна фильм. 23.20 — «Ты ... нишь, товарищ?» — хүгжэмтэ те... визионно фильм. 24.00 — «В... мя» гэһэн һүүлэй һониной ... грамма.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-00401. Заказ № 129